

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ СРБИЈЕ
ОД 1. ЈАНУАРА ДО 31. ДЕЦЕМБРА 2010. ГОДИНЕ

БЕОГРАД
Јануар 2011. године

Профил организације

Законом о туризму из 1994. године оснивана је Туристичка организација Србије (ТОС), као званични институционални носилац промоције туризма Републике Србије на домаћем и иностраном тржишту и обављање других послова од значаја за развој информативно-пропагандне делатности у туризму Републике.

Седиште ТОС је у Београду, Чика Љубина 8.

ТОС има статус правног лица, послује у складу са прописима којима се уређују јавне службе и уписан је у регистар код Привредног суда.

Органи ТОС

Органи управљања, надзора и руковођења су:

1. управни одбор;
2. надзорни одбор;
3. директор.

Органи ТОС се именују на период од четири године.

Управни одбор има пет чланова и врши следеће послове:

- 1) доноси статут ТОС;
- 2) доноси пословник о свом раду;
- 3) усваја годишњи програм рада са финансијским планом;
- 4) усваја годишњи извештај о пословању и завршни рачун;
- 5) доноси одлуку о оснивању представништва у иностранству и информативних

центара у земљи;

- 6) обавља и друге послове утврђене законом и статутом.

Надзорни одбор има три члана и врши надзор над пословањем, прегледа извештај о пословању и завршни рачун и утврђује да ли су сачињени у складу са прописима, доноси пословник о свом раду, врши и друге послове у складу са законом и статутом.

Чланове управног и надзорног одбора и директора именује и разрешава Влада на предлог министарства надлежног за послове туризма.

Извори финансирања

У складу са чланом 31. Закона о туризму средства за рад ТОС обезбеђују се из:

- 1) прихода остварених обављањем делатности и из других сопствених прихода;
- 2) донација, прилога и спонзорстава домаћих и страних правних и физичких лица;
- 3) средстава буџета Републике Србије;
- 4) других извора, у складу са законом.

Средства за рад ТОС из буџета, обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину, у разделу 15-Министарство економије и регионалног развоја, функција 473 - туризам, економска класификација 451- субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у износу од 220 милиона динара.

Увод

Република Србија је као и друге земље у свету, суочена са ефектима светске економске кризе, пандемијом новог грипа почетком 2010. године, који су заједно са укидањем визног режима, доласком ниско-тарифних авио-компанија, неповољним временским условима током зимске сезоне и ниском конкурентности домаће туристичке привреде, у великој мери утицали на пад или успорење раста туристичког промета у Србији у првој половини 2010. године. У складу са препорукама међународних туристичких организација ТОС је појачала

промоцију на домаћем и тржиштима у региону, уз синхронизован наставак присуства на већ утврђеним тачкама европског тржишта.

Према званичним статистичким подацима у периоду јануар-децембар 2010. године у Републици Србији боравило је укупно 2,000.597 туриста, што је за 1 % мање у односу на исти период 2009. године, од чега су домаћи 1,317.916, што је за 4 % мање, а инострани 682.681, што је за 6 % више у односу на исти период прошле године.

У периоду јануар-децембар 2010. године остварено је 6,413.515 ноћења, што је за 5 % мање у односу на исти период 2009. године, од чега су домаћи туристи остварили 4,961.359 ноћења, што је за 6 % мање, а инострани 1,452.156, што је за 1 % мање ноћења у односу на исти период прошле године.

Охрабрује чињеница да резултати туристичког промета у Србији у последњих 5 месеци (август, септембар, октобар, новембар и децембар) бележе позитивне стопе раста, што је значајним делом резултат кампање „Србија.моја земља, моје путовање“, коју је ТОС спроводио у 2010. години.

Девизни прилив од туризма у периоду јануар-новембар 2010. године износи 722 милиона долара, односно 547 милиона евра, што је за 3 % мање у поређењу са истим периодом 2009. године.

Из средстава Буџета Републике Србије у 2010. години за активности ТОС утрошено је 220.000.000 динара.

I Промоција на домаћем тржишту

Сајмови у земљи

Међународни сајам туризма IFT, Београд, од 24. фебруара до 28. фебруара

ТОС се ове године се представила на штанду од 132 м². Тема овогодишњег сајма је Природа Србије-одмор у покрету. Београдски сајам је ове године окупио 850 излагача из 41 земље. Сајам је посетило 70.000 посетилаца.

Као излагачи поред ТОС на штанду су се представили: Министарство животне средине и просторног планирања, Завод за заштиту природе Србије, Олимпијски комитет Србије, Национални парк "Ђердап", Национални парк "Тара", Специјални резерват природе "Увац", Специјални резерват природе "Засавица", Резерват биосфере "Голија", Кампинг асоцијација Србије, Планинарски савез Србије и Циклотуризам Србије.

Током трајања сајма, ТОС је имао промоцију новог сајта, нове „Туристичке карте Србије“ и нове брошуре „Природа Србије-одмор у покрету“.

На штанду ТОС Олимпијски комитет Србије извео је симболично паљење олимпијске бакље поводом 100 година Олимпијског комитета Србије, док је Министарство животне средине и просторног планирања, одржало две презентације – „Хотел Хајат, пример за раздвајање отпада и уштеде енергије“ и „High tech engineering, енергетска ефикасност у хотелима“. Завод за заштиту природе Србије имао је презентацију на тему "Заштита природе у Србији".

У циљу успостављања чвршће и ефикасније сарадње локалних туристичких организација и туристичке привреде, ТОС је организовао радионице на следеће теме:

- Вино као основ за туристички производ – панелиста проф. др Горан Петковић, државни секретар за туризам у Министарству економије и регионалног развоја;
- Културно – историјско наслеђе Путеви римских царева – панелиста г-ђа Бојана Илић, сарадник у ТОС;
- Национална асоцијација за сеоски туризам, панелиста г-дин Влада Ивановић, директор Туристичке организације Љиг;
- Рурални туризам: искуства и трендови – г-дин Рок Кланчник, Туристичка организација Словеније;

- Сувенири у туристичкој понуди Србије, панелиста проф. др Бојан Зечевић;
- Конкурси за доделу кредита и бесповратних средстава МЕРР за 2010. годину, Бранислав Милетић, Министарство економије и регионалног развоја.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
2.643.231	4	5

Штанд „Сеоски туризам Србије”

На 32. Међународном сајму туризма IFT-2010. године у Београду, одржаном у периоду од 24. -28. фебруара, ТОС се поред свог матичног штанда представила и на штанду „Сеоски туризам Србије“.

На заједничком штанду величине 56 квм, Министарство економије и регионалног развоја, Министарство пољопривреде и ТОС успешно су промовисали понуду сеоског туризма Србије.

На штанду се представило и 20 локалних туристичких организација са 37 домаћинстава, као и регионални центри који су промовисали своје програме за развој сеоског туризма.

Програмом дешавања, промовисани су добитници кредитних и подстицајних средстава као и најбоља сеоска домаћинства која су приказана у брошури ТОС „Сеоски туризам Србије“. Другог и трећег дана представљени су произвођачи органске хране. На изузетно атрактиван начин уз пратњу трубача из Гуче представљена је туристичка понуда кроз традиционалну храну, вино, игру, песму, манифестације, обичаје и старе занате.

У склопу богатог програма сајма одржане су и предавања у оквиру радних група.

Предавачи за радну групу о сеоском туризму су били г-дин Рок Кланчаник представник Туристичке организације Словеније, и проф. др Бојан Зечевић. Предавању на тему сеоског туризма присуствовало је 30 слушалаца.

Дешавања на штанду пратили су (дат је интервју) следећи медији: RTS, TV studio B, TVFOX, TVB92, TV Рашка, TV Војводина, радио Крушевац, радио Београд: „Здрав живот“, радио Срем, „Вечерње новости“ и неки локални медији.

Штанд је све време трајања сајма био врло посећен, чиме смо остварили главни циљ подршке и промоције сеоског туризма у Србији који се по значају сврстава међу приоритете развоја туристичке понуде Србије.

Буџет који се односи на штанд «Сеоски туризам Србије»

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
190.580.40	10	10

Сајам сувенира „Посетите Србију“ одржан од 24. до 28. фебруара

Сајам је одржан у оквиру Београдског сајма туризма. На простору од 100 м2, ТОС је окупио 23 произвођача и дистрибутера сувенира и старих заната и туристичких организација градова и општина.

Међународни сајам туризма, Ниш, од 26. до 28. марта

На Сајму се представило 7 земаља из региона и укупно 59 излагача. У оквиру посебног дела излагала су и 22 произвођача сувенира.

Закупљен је штанд величине 24 м2. На Сајму су се представљени туристички потенцијали Србије, са посебним нагласком на одмор у природи, културни, сеоски туризам и манифестације.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
129.630,60дин	2	4

Међународни сајам туризма у Новом Саду

ТОС и Туристичка организација Београда (ТОБ) представили су се на заједничком штанду величине 50 м². Представљена је целокупна туристичка понуда Србије. У склопу програмских дешавања промовисана је туристичка понуда Књажевца, Деспотовца, Ваљева, Љубовије, Кнића, Врњачке Бање, Ковачице. Дати су интервјуи за ТВ Војводина, ТВ Апатин, ТВ Коперникус и друге локалне медије. У склопу Сајма одржане је и еко форум.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
296.584,05 динара	2	5

Међународни сајам туризма и сеоског туризма, Крагујевац, од 18. до 20. новембра

На сајму је учествовало 60 излагача из Србије, Босне и Херцеговине, Бугарске и Македоније где су представљени туристички центри, бањска и климатска места, здравствено рекреативни центри, националне, регионалне и градске туристичке организације као и представници сеоског, ловног и речног туризма. Министарство економије и регионалног развоја и ТОС представили су се на штанду величине 50м². ТОС је објединила туристичку понуду Србије са посебним нагласком на сеоску туристичку понуду, туре посебних интересовања, као што су манастирске, винске и еко туре, туризам на Дунаву, манифестације и активни одмор у Србији. У склопу програмског дела Туристичка организација Књажевца представила се модном ревијом одевних предмета (ручни рад), а ТО Горњи Милановац је представио добитник награде „Туристички цвет“ за 2010. годину за најуспешније сеоско домаћинство, домаћин Слободан Јефтовић из Леушића. Током сајма одржане су презентације на тему кредитних и подстицајних средстава за рурални развој. Презентације су одржали Министарство економије и регионалног развоја и Министарство пољопривреде. Другог дана сајма групација за рурални развој коју је основала Привредна комора Србије одржала је округли сто где је тема била едукација у сеоском туризму. Штанд Туристичке организације Србије и Министарства економије и регионалног развоја посетили су и многобројни медији. Интервју је дат за РТ Крагујевац, РТ 9 и друге локалне ТВ и радио станице.

Буџет (укупно утрошено)	Број ангажованих радника	Број радних дана
33.907,03	2	5

Манифестације

1. Берза бања – Конгрес, Врњачка Бања, 18.- 20. маја

Представници ТОС учествовали су у раду Конгреса. Главна тема је била „Бањски рецептивни туризам – проблеми и како их решити“.

2.SILA фест – Фестивал туристичког и еколошког филма, Велико Градиште

Остале промотивне активности

-У оквиру Међународног сајама туризма Ниш 2010 представник ТОС је водио радионицу на тему „Сувенир Србије као специфични етно маркер“;

- У просторијама ТОС одржана је промоција монографије „Вина Србије“, аутора Славомира Војиновића. ТОС је био покровитељ издања ове монографије на српском језику и иницијатор превођења на енглески језик;

- Представници ТОС су присуствовали отварању Културног четра Срба у Скопљу, (14.април). Због исказаног интереса за туристичком понудом Србије овај центар се редовно снабдева пропагандним материјалима ТОС;

- Учешће у раду радне групе ПКС о туристичкој валоризацији манифестација.

Посебне промоције и подршке манифестацијама

- ТОС је финансијски подржао израду часописа „Наутичар“ за који је урађен чланак на тему „Дунав-Европски коридор/ Туристичка шанса Србије“;

- Подршка манифестацији „Бициклическа трка кроз Србију“

Од 14.-19. јуна је одржана 50. јубиларна трка, чиме је уписана, као једна од ретких са толиком традицијом, у Светски календар UCI (Светска бициклическа федерација-Лозана). Траса је обухватила Београд, Зајечар, Врање, Врњачку бању, Златибор, Руму, као и пролазак Републиком Српском, етапа Пале. Као и ранијих година ТОС, који је члан Организационог одбора је дао подршку овој манифестацији, финансијски и промотивно-туристички.

- Обележавање Дана Дунава уз акцију "Очистимо Србију"

Координиране су акције локалних туристичких организација широм Србије, с посебним нагласком на подунавске општине, како би овом приликом додатно био очишћен најатрактивнији туристички локалитет у њиховом крају, а 5. јуна, на Светски дан заштите животне средине, у Кнез Михајловој улици у Београду су подељене мајице посебно припремљене за ову прилику, где је поред знака ТОС била и порука „Очистимо Србију“. Само обележавање Дана Дунава започело је постављањем банера и билборда у Београду, Новом Саду и још 13 градова у Србији. На банерима је представљена слика чистог и прљавог Дунава уз поруку „Активни за Дунав“, која је у складу са овогодишњом поруком „Активни за реке“. Банери и билборди су били постављени од 5. до 27. јуна 2010. године. Локалним туристичким организацијама ТОС је доставио и папирне лепезе са фотографијама Дунава, виђеног очима различитих фотографа, као и различитим порукама које се односе на туристичку понуду.

Укупно утрошено	
750.000 динара	- Билборд кампања - Банери - Израда и штампа фотографија; - Израда и штампа промотивног материјала-лепеза

- Учешће у организацији Конференције „Млади лидери“ - у оквиру припреме будуће европске стратегије за Дунавски регион. Кабинет потпредседника Владе за европске интеграције покренуо је иницијативу да се за време музичког фестивала “EXIT“ одржи Конференција будућих лидера подунавских земаља. ТОС је дао финансијску подршку обезбеђивањем улазница за овај догађај, као и подршку у промотивном материјалу.

- Представници ТОС посетили Сајам сувенира у Пироту и учествовали на округлом столу;

- Представник ТОС са мобилним штандом био присутан на Тамбурица фесту у Дeroњама.

- ТОС је био покровитељ спортско хуманитарне акције "Брзим кораком кроз Европу", одржане од 18.-31. Октобра, од Прешева до Суботице. Циљ пројекта је да се средства која се прикупе од спонзора и донација употребе за побољшање услова живота и рада у домовима за децу и одрасле у развоју широм Србије.

ТОС је обезбедио, у сарадњи са локалним туристичким организацијама, смештај за атлетичаре, брзоходаче.

Организација посебних догађаја

Изложба ТЕМИШВАР – туристички потенцијали

У просторијама ТОС, 17.05.2010. свечано отворена изложба на којој је Темишвар представио своје туристичке потенцијале уз присуство бројних званица из Србије и Румуније. Гости из Румуније имали су разговоре са званичницима а представницима медија и туристичких

агенција из Румуније, организован је обилазак Београда. Изложба је била отворена до 04.06.2010. године.

Туристички форум, од 13. до 16. маја на Копаонику

ТОС и Министарство економије и регионалног развоја – Сектор за туризам, у сарадњи са Туристичком организацијом Рашке, организовали су први Туристички форум, од 13. до 16. маја на Копаонику.

Идеја и концепт одржавања Форума је да локалне туристичке организације, хотели и рецептивне туристичке агенције, са представницима Министарства економије и регионалног развоја и представницима ангажованих ПР агенција из иностранства, размене искуства, укажу на основне специфичности међународног тржишта коме гравитирају различити туристички производи Србије, истакну значај истраживања тржишта и дефинисање могућности развоја туристичке индустрије Србије на одрживим и конкурентским основама. Неке од сесија указале су на најбоље примере из домаће праксе, елементе законодавства и правне регулативе туризма Србије, те на значај очувања животне средине и постављање основа развоја туризма на одрживим темељима.

Предавачи који су значајно допринели успешним резултатим Форума су: Јасмина Искрин Бељан (ТО Сремски Карловци), Рафаел Пуповац (Национална корпорација за развој туризма), Ивана Дедијер, Мира Дудић, Љубомир Јовановић (МЕРП – Сектор за туризам), Скот Вејн и Младен Цветановић (УСАИД Мега Пројекат), као и представници ПР компанија из иностранства (Russell Stenhouse Велика Британија, Дамир Биуклић Италија, Eva Giese Немачка, Anna Polz Русија, Ramon Oliver Шпанија, Dennis van der Avoort Бенелукс.

Међутим број регистрованих од 165 делегата се не може сматрати задовољавајућим. Од укупно 110 локалних туристичких организација одазвало се само 36, присуствовало је само пет представника хотелске индустрије и само једна туристичка агенција.

Укупно утрошено	Промо материјал	Аутобуски и авио превоз	Смештај	Послужење	Број ангажованих радника	Број радних дана
1.523.315,74	142.909,74	434.477	602.191	341.738	5	4

Акција – Чика Љубина

У сарадњи са Удружењем „Наше руке“ организована је током три викенда у јулу месецу изложбено продајна манифестација у склопу кампање „Моја земља. Моје путовање“. Поред 20 чланова удружења на једном од типских штандова дељен је и промо материјал ТОС.

Изложба пиротских ћилима, Београд, од 15. до 29. јула

Изложба пиротских ћилима Занатске задруге за израду ћилима „Дамско срце“ из Пирота одржана је у просторијама ТОС. На отварању изложбе говорили су Гордана Пламенац, директор ТОС; Горан Петковић, државни секретар за туризам Министарства економије и регионалног развоја; Драгана Петровић, помоћник председника општине Пирот за локални економски развој и Славица Ћирић, директор занатске задруге за израду ћилима и сувенира „Дамско срце“ Пирот. Ова изложба је најавила предаукцијску изложбу и аукцију која се одржала у септембру.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
81.047	4	16

Аукција пиротских ћилима, Београд, 14. септембар

У просторијама ТОС одржана је аукција пиротских ћилима. Аукцији је претходила пред аукцијска изложба у трајању од 5 дана. На аукцији су говорили директор ТОС Гордана Пламенац и заменик председника Скупштине општине Пирот Сретен Савов, а аукцију је водио глумач Светозар Цветковић. Продато је дванаест ћилима што је велики успех и

подстицај за даљи развој ове делатности . Купци су били дипломате, угледни привредници и грађани. Сав новац од продаје припада Занатској задрузи за израду ћилима Дамско срце из Пирота.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
351.152	4	8

„Туристички цвет“, Београд, 27. септембар

Додела награда „Туристички цвет“ одржала се у просторијама ТОС. На додели су говори: Гродана Пламенац, директор ТОС, Золтан Шомађи, извршни директор Светске туристичке организације и Горан Петковић, државни секретар за туризам у Министарству економије и регионалног развоја. Добитници награда по категоријама су: „Туристичка организација“ – Туристичка организација Златибор; „Специјални догађај у функцији промоције туризма (манифестација, сајам, конгрес, изложба)“ – Манифестација „Великогоспојински дани“; „Угоститељски објекат за смештај“ – хотел „Златибор Мона“; „Угоститељски објекат за пружање услуга исхране и пића“ – „Rakia bar“ Београд; „Сеоско туристичко домаћинство“ – домаћинство „Рајски конаци“ село Леушићи; „Вински подрум“ - није додељена награда; „Туристичка агенција“ – „Glob Metropolitan tours“; „Представљање Србије као туристичке дестинације, преко електронских и штампаних медија (филм, публикација, web презентација, интернет страница, емисија, репортажа или часопис)“ – Удружење сеоски туризам Србије за Пројекат selo.rs; „Сувенир мале вредности“ – звончићи – фигурице у народној ношњи (Лала и Соса, Србијанац); „Сувенир веће вредности“ – ћилимска шустикла са једном шаром из пиротског ћилима, под називом „Совра“; „Иновација у туризму“ – Београдски гритери/домаћини; „Уређеност туристичких амбијенталних целина“ – Специјални резерват природе Засавица и Општина Сурчин; „Туристички водич“ - није додељена награда; „Организација или појединац за допринос унапређењу туризма Републике Србије“ – Дејан Веселинов. ТОС је ове године доделио и две Специјалне награде „Туристички цвет“ ван конкуренције националном парку „Ђердап“ и акцији „Очистимо Србију“.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
753.653	3	око 3 месеца

Продајна изложба слика са ликовне колоније „Гружанска јесен“, Београд, од 25. новембра до 29. децембра

У просторијама ТОС одржана је продајна изложба слика са ликовне колоније „Гружанска јесен“. На отварању су говорили: Гордана Пламенац, директор ТОС, Борислав Бусарац, председник Општине Кнић и Наташа Ђурђевић, директор Туристичке организације Кнић. У програму отварања су учествовали: Саша Пилиповић, глумац; Милинко Ивановић-Црни, фрулаш; Невена Витошевић-Ћеклић, сликар и песник и Никола Живановић, хармоникаш.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
58.670	3	5

Остало

- Подршка на сајму туризма у Крагујевцу;
- Прикупљање информација и фотографија за часопис „Лагост“ додаток о понуди сеоских домаћинстава (штампано у 30.000).
- на иницијативу ТОС формиран је Одбор за вински туризам при Удружењу винара и виноградара Србије (ВИВИС).

- обилазак сеоских туристичких домаћинстава која су категорисана у протекле две године. У сарадњи са локалним туристичким организацијама извршен је обилазак домаћинства у следећим општинама: Аранђеловац, Крагујевац, Кнић, Краљево, Горњи Милановац; Ваљево, Љубовија, Бајина Башта, Златибор, Нова Варош, Пријеполје; Ивањица, Доњи Милановац, Књажевац; Бачки Петровац.

II Координација активности локалних туристичких организација

Чињеница да је на Туристичком форуму од 13. до 16. маја на Копаонику, од укупно 110 локалних туристичких организација, присуствовало само 36, сматра пропуштеном приликом за нова сазнања и идеје, које су од значаја за њихов рад.

ТОС је финансијски подржао израду брошура („Туристички водич општине Брус“ и „Водич кроз општину Косјерић“, "Боговинска пећина", Бољевац), манифестација ("Прела и посела", Мионица и "Бојничко културно лето", Бојник, "Дани лудаје, Кикинда", Туристички форум, Рашка, "Лимска регата", Прибој, "Гружанска јесен", Кнић), обезбедио финансијска средства ТО Кањижа за ресертификацију система квалитета по међународним стандардима ИСО 9001-2000,

Представник ТОС је учествовао у студијском путовању у Словенију у организацији Туристичко спортског центра Нова Варош.

Састанак са туристичким организацијама општина, градова и регија одржан је 9.12.2010. године у просторијама ТОС.

Представник ТОС је учествовао у студијском путовању у Словенију у организацији Туристичко спортског центра Нова Варош.

Обележавање Дана Дунава и акција „Велико спремање Србије“ 5. до 27. јуна 2010. године

Поводом обележавања Дана заштите животне средине, 5. јуна ТОС се придружила акцији "Велико спремање Србије" коју је организовало Министарство животне средине и просторног планирања, а истог дана започето је и обележавање Дана Дунава

Туристичка организација Србије је координирала локалне туристичке организације широм Србије како би овом приликом био очишћен најатрактивнији туристички локалитет у њиховом крају, а 5. јуна је организовано дељење мајица посебно припремљених за ову прилику.

Обележавање Дана Дунава започело је постављањем банера и билборда у Београду, Новом Саду и још 13 градова у Србији на којима је била представљена слика чистог и прљавог Дунава, уз поруку „Активни за Дунав.

Банери и билборди су били постављени од 5. до 27. јуна 2010. године. Локалним туристичким организацијама ТОС је доставио и папирне лепезе са фотографијама Дунава, виђеног очима различитих фотографа.

3. Пројектне активности

Од јула 2010. године у оквиру ТОС почело се са менаџментом постојећих, односно рада на пројектном осмишљавању и идентификацији адекватних додатних извора финансирања за пројектне активности.

Настављен је проактиван приступ и рад на пројектима у којима је ТОС укључен као партнер.

“**Одрживи туризам у функцији руралног развоја**” је пројекат који се подржава из Програма Миленијумских циљева (MDGF) Шпанске владе, где пет УН агенција – Светска туристичка организација (UNWTO), UNICEF, FAO, UNDP и UNEP, у сарадњи са имплементационим партнерима у Србији – Министарством економије и регионалног развоја,

Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде и ТОС. Циљ пројекта ја да низом активности допринесе оснаживању туристичких и других релеватних актера у спровођењу мера које ће допринети руралном и одрживом развоју Србије. Пројектне активности се реализују у четири пилот региона, и то: Источној Србији, Доњем Подунављу, Централној Србији и Јужном Банату, у периоду од децембра 2009. до јуна 2012. године.

У периоду јул-август 2010.године, ТОС је учествовао у мониторингу радионица које је организовао FAO и UNDP у четири пилот региона Пројекта. Радионице су имале за циљ обуку локалних актера за пројектно планирање и писање, односно аплицирање за грантове који су уследили у септембру 2010. На конкурс за грантове пристигло је 53 пројектна предлога. На основу мишљења локалних акционих група и стручних сарадника ангажованих од стране УН агенција – FAO, и UNDP, које су биле надлежене за поменути грант линију, Програмски савет је одлучио да подржи 6 пројеката, који би требали започети реализацију пројеката од јануара 2011. године.

У оквиру истог Пројекта, таког јула-септембра 2010. године, консултантска кућа *Tourism&Leisure* из Барселоне, радила је на дијагностичком извештају као основи за мастер план одрживог туризма у функцији руралног развоја у Србији. Нацрт мастер плана и акциони план су на јавним расправама представљени стручној и широј јавности у периоду од 29. новембра до 03.децембра 2010. године На основу сакупљених коментара консултанти су у обавези да дораде мастер план и акциони план.

На основу позива упућеног од стране Светске туристичке организације представник ТОС је учествовао на конференцији у Тирани, Албанија, 25.новембра 2010. године. На конференцији под насловом **“Туризам као инструмент одрживог регионалног развоја”** ТОС је био позван да представи своја активности из домена пан-европске и регионалне сарадње, односно искуства везана за пројекат **“Одрживи туризам у функцији руралног развоја”**.

На **Европском туристичком форуму 2010.** године, који је одржан у периоду 18.-19. новембра 2010. на Малти, ТОС је имао свог представника, са циљем да се стекне увид у туристичке трендове, односно да у складу са органичењима који проистичу из чињенице да Србија нема статус земље кандидата, прикључи активностима које су отворене за нашу земљу.

У оквиру другог позива за Србију *EuropaAid - RSDP2* (Regional Socio-Economic Developmental Programme) ТОС је са партнерима Дунавским центром за компетенцију, општином Бачки Петровац и локалном туристичком организацијом Бачки Петровац, Београдском отвореном школом и Зеленом мрежом Војводине аплицирао са пројектом под називом **“Одрживи речни туризам на Дунаву, Тиси и Тамишу”**. Одлуке о селектованим пројектима за подршку још нису званично саопштене.

У оквиру истог позива ТОС се прихватио позив и укључио се као партнер на још три пројекта који су конкурисали на *RSDP2* конкурс:

- **“Адреналин е-Србија”**, подносиоц: Регионална туристичка организација, Сокобања
- **“LAWR” in the Timok Region**”, подносиоц: Регионална развојна агенција Источне Србије, Зајечар
- **“Emerging Change of Greater Nis Visitor Economy”**, подносиоц: Регионална развојна агенција Југ, Ниш

ТОС је активно учествовао у раду радне групе за туризам, коју води GTZ-KWD. Програм покрива територију Источне Србије кроз две радне групе – туризам и рурални развој. У оквиру другог позива овог Програма за пројекте, ТОС је прихватио позив и укључен је у два пројекта као партнер, и то:

- **Tourist Area “Lower Danube” – A new opportunity for regional cooperation and economic development**” подносиоц је Туристичка организација Мајданпек
- **“Discover Eastern Serbia”** подносиоц је Туристичка организација Зајечар

На конкурс Министарства културе Републике Србије за финансирање пројеката у 2011. години, који је био отворен током новембра-децембра 2010, ТОС је поднео пројекат под називом „**Валоризација подручја кроз инструменте савремене уметности**”.

У оквиру годишњег састанка ТОС и локалних туристичких организација, одржаног у просторијама ТОС у Београду 9.децембра 2010. године, одржана је презентација на тему „**Потенцијалних извора финансирања пројектних активности**”.

III Информисање и односи с јавношћу

Информисање јавности

У штампаним и електронским медијима током 2010. године објављено је више од 10.000 прилога о туризму, од којих се око 650 односи на активности ТОС, а око 3.000 се односи на активности локалних туристичких организација. У истом периоду било је око 400 прилога у радио емисијама и око 150 гостовања на телевизији и исто толико гостовања на радију. ТОС је информисао представнике медија са више од 350 различитих вести, саопштења и сервисних информација.

ТОС је спровео медијску кампању на домаћем тржишту, са слоганом „**Србија. Моја земља. Моје путовање**“ са циљем да се грађани Србије подстакну на путовање по Србији. У оквиру кампање, реализоване су следеће активности:

- Емитован је спот на РТС, у трајању од 10 секунди, у периоду од 5. јуна - 11. јула;
- Брендирани су аутобуси у 13 градова Србије, у периоду од 21. маја -10. јула: Београд (35), Нови Сад (10), Ниш (5), Суботица (3), Крагујевац (4), Чачак (3), Јагодина (2), Врање (3), Лесковац (3), Крушевац (3), Обреновац (2), Младеновац (3), Смедерево (2);
- Постављани су билборди са фотографијама различитих дестинација у Србији, у три града, Београд (17), Нови Сад (2) и Ниш (2), од 21. до 27. јуна, након чега је кампања продужена још за недељу дана захваљујући финансијској подршци ЈП „Стара планина“;
- Емитован је спот у емисији Serbi and world која се приказује на преко 30 ТВ станица, током читаве кампање;
- Узето је учешће у продукцији 9 прилога о туризму у оквиру емисије Буђелар која се емитује на ТВ Б92 једном недељно и на ТВ Б92 Инфо 14 пута недељно;
- Емитован је спот на ТВ МОСТ у Косовској Митровици;
- Дата је подршка туристичким организацијама у промоцији њихових дестинација и манифестација за летњу и зимску сезону (у просторијама ТОС). Туристичке организације: Кањижа, Бољевац, Ивањица, Косјерић, Алексинац, Златибор, Ужице, Горњи Милановац, Лесковац, Осечина (летња сезона) и за зимску сезону промоција Старе планине, бања: Трепча, Пролом Бања, Врњачка Бања, Кањижа, Западне Србије: Нова Варош, Бајина Башта, Златибор, Ужице и Регионална Т.О, Копаоничког краја: Брус и Рашка, као и сеоског туризма: Горњи Милановац, Кнић, Нова Варош и Кикинда.

Укупно утрошено	
Око 10.000.000 динара	- Спот на РТС - 9.200.0,00 динара - Продукција спота - 125.482,00 динара; - Брендирање аутобуса - 221.330,00 динара - Постављање билборда - 331.328,00 дин

Остварена су гостовања представника ТОС на телевизијама: РТС, ТВ Б92, ТВ Студио Б, FOX ТВ, ТВ Ентер, ТВ Коперникус, на локалним ТВ, као и на радио станицама Радио Београд, Студио Б, Београд 202, Нови Сад, Удружене радио станице и др;

Остварена је сарадња и дати су интервјуи дописницима страних медија у Србији: Глас Америке, Глас Русије, ВВС, Руска Газета;

Настављена је већ традиционална сарадња са Туристичким новинама, ISTN (интернет портал о вестима из области туризма), BelGuest-ом, ревијом УНО, емисијом „Туристичка разгледница“, која се емитује кроз мрежу Удружених радио станица, као и другим часописима путем објављивања текстова, интервјуа и најава (часописи Cord, Наутичар, Заједно, ЈАТ ревијом, Wine&Style, Свет туризма, City Магазин...)

У овом периоду, ТОС се оглашавао у часопису „Пословне идеје“ – специјални додатак о летњој туристичкој понуди у Србији, Политика.

ТОС је, у сарадњи са Удружењем домаћина у сеоском туризму и Туристичком организацијом Горњи Милановац, 29. априла, организовао конференцију за новинаре у Коштунићима на тему „Лето 2010. у селима Србије“. Том приликом новинари су се упознали са туристичком понудом Коштунића, као и два сеоска домаћинства.

Поводом учешћа ТОС на међународним сајмовима туризма у Берлину и Лондону ТОС је водио новинаре РТС и ТВ Б92.

У циљу бољег информисања наших грађана у иностранству о туристичким потенцијалима Србије, са РТС – Програм за дијаспору, који се емитује преко сателита, договорено је да се емитују промотивни филмови локалних туристичких организација.

За домаће туристичке новинаре ТОС је организовао студијско путовање у Коштуниће у априлу, на Конгрес бања у Врњачкој бањи и на Копаоник, поводом одржавања првог Туристичког форума у туризму, као и на манифестацију "Свадба некад и сад", у Бачки Петровац.

У пословним просторијама ТОС, одржане су и друге промоције:

- манифестација Belgrade design week, Гуча, Exit, Чобански дани и Beer fest – Врњачка бања;
- монографије „Вина Србије“
- изложба аматерске фотографије читаоца магазина Стил

У пословним просторијама ТОС су одржани и семинари Удружења патолога Србије и Удружења за културну и туристичку размену.

Поводом одржавања тениског финала -Devis cup, у Београду, штампано је 10.000 заставица које су подељене посетиоцима у Арени.

Одсек за односе с јавношћу ТОС свакодневно одговара на питања новинара и повезује их са представницима локалних туристичких организација и туристичке привреде

На основу упита из иностранства достављен је видео и текст о Србији за сајт spinningkey.com и за Canadian Traveller

Информативни центри

Туристичка организација Србије има два инфо пункта, у Чика Љубиној улици бр.8 и на аеродрому „Никола Тесла“. Информације се пружају директно, телефоном и путем упита (електронском поштом).

У протеклом периоду повећан је број странаца и домаћих туриста који посећују инфо центре за око 50%. Највећи број питања односио се на могућност посете бањама и селима Србије. Такође, и домаћи и страни туристи су били веома заинтересовани за организоване посете манастирима Србије, односно којим агенцијама могу да се обрате. Као и претходних година у летњем периоду велики број туриста се интересује за једнодневне излете у близини Београда.

Најтраженије брошуре су „52 викенда у Србији“, „Сеоски туризам Србије“, „Путеви културе Србије“ и „Календар манифестација“. Упити који стижу електронским путем углавном се односе на дистрибуцију промотивног материјала ТОС у разне крајеве света.

ТОС врши редовну дистрибуцију пропагандног материјала дипломатско-конзуларним представништвима Републике Србије у иностранству (у овој години пропагандни материјал, као и сет нових постера ТОС, послат је у више од 40 земаља), државним органима и институцијама и организацијама које организују или учествују у манифестацијама, конгресима, семинарима у земљи и иностранству.

Запослени у Инфо центру, заједно са студентима који обављају стручну праксу у ТОС, учествовали су у манифестацији „Прела и посела“ која је одржана 18. маја 2010. године, у башти хотела „Москва“ у Београду. Такође су, учествовали у дистрибуцији промотивног флајера ТОС у београдским хотелима и тржним центрима, у Кнез Михајловој улици и на Калемегдану.

У циљу боље информисаности туриста, у инфо центру у Чика Љубиној, постављен је интерактивни мултимедијални стуб, док су још четири стуба припремљена и у току су коначни договори око њихових постављања на граничном прелазу Хоргош и на аеродрому Никола Тесла у Београду.

Продавница сувенира

У склопу новоформираног информативног центра ТОС у простору у Чика Љубиној улици број 8, формирана је продавница сувенира, која је отпочела са радом у јануару 2010. године.

Укупан остварени промет у сувенирници у 2010. години је 852.850,60 динара.

У децембру месецу спроведена је акција „Сваком купцу поклон“

Интернет презентација и друштвене мреже

У циљу осавремењавања Интернет презентације ТОС, урађена је потпуно нова верзија сајта ТОС. Нови веб сајт ТОС на српском језику (ћирилица и латиница) промовисан је на Београдском сајму туризма, након чега је посета сајту утростручена. Нови веб сајт ТОС је урађен према постојећим елементима садржаја, допуњен је новим садржајима и ажурираним информацијама на свим нивоима. Дизајн је урађен према визуелном идентитету логотипа СРБИЈА, а навигација и функционалност сајта прати његову сложену структуру.

Уочи месеца туризма на светској изложби у Шангају у Кини, ЕХРО 2010 Shanghai, објављена је верзија сајта на кинеском језику, која је пратила дизајн већ постојећег новог сајта ТОС, а садржајно праћен брошуром „Serbia Expo 2010“, и додатним основним и интересантним информацијама о Србији.

Стара верзија сајта на енглеском језику замењена новом верзијом, која је у односу на претходну имала много више информација, лакшу навигацију кроз сајт и доступност конкретним странама. Почетком септембра, објављена је верзија сајта на француском језику, која је и промовисана на конференцији за новинаре у Српском културном центру у Паризу.

У току су припреме за превод садржаја сајта на немачки, руски, италијански и шпански језик, као и оптимизација сајта за преглед на мобилним уређајима.

Упоредо са поступком израде новог сајта, настављено је континуирано ажурирање Интернет презентације ТОС, уз акценат на рубрику „Вести из ТОС“. Постављена су интернет издања најважнијих публикација ТОС.

Поводом обележавања Дана пропагандиста Србије 21. децембра, Удружење економских пропагандиста Србије доделило је златно признање ТОС за веб сајт у категорији непрофитних сајтова.

Пратећи светске трендове у развоју нових технологија и њиховој примени у области туризма, ТОС је препознао значај друштвених мрежа као значајног маркетиншког канала, па су на највећој друштвеној мрежи *Facebook* креиране стране за промоцију Србије као туристичке дестинације. Креиране су стране на српском језику за домаће тржиште, и страна на енглеском језику за инострано тржиште. Такође, постоји и налог на мрежи *Twitter*, а број присталица које прате објаве ТОС на овом каналу комуникације је свакога дана све већи.

Видео материјали ТОС постављени су на каналу ТОС на *YouTube* сервису, који је као и горе поменут *Facebook* и *Twitter*, визуелно обликован у складу са сајтом, чиме постаје препознатљив међу посетиоцима.

Послови дизајнера ТОС

- дизајн новог вебсајта ТОС;
- координација избора фотографија за израду поштанских марка са мотивима Дунава
- флајери са општим информацијама о ТОС, Флајер који промовише опанке, Берлински сајам;
- израда презентације за Брисел, Москву;
- дизајн и припрема Поп-ап за Брисел;
- дизајн бидбука за Конгрес перинаталне медицине, Београд 2014, за Конгресни биро Србије;
- Припрема Туристичке карте, у разним језичким мутацијама;
- Брендирање Културно-информативног центра Срба у Македонији (израда принтова за стакло у излогу, израда промо постера, рол-ап, избор сувенира);
- Израда промо материјала за Туристички форум, Копаоник (еко-торбе, траке, оловке и сл.);
- Концепт, дизајн и припрема тролисне брошуре за Дворски комплекс (на српском и на енглеском језику);
- Дизајн и припрема тролисне брошуре о култури (на бугарском језику) и брошуре о Србији (на шпанском језику);
- Дизајн и припрема постера за кампању „Србија. Моја земља. Моје путовање.“;
- Концепт, дизајн и припрема шестолисне брошуре-лепезе о Србији за ЕХРО 2010, на енглеском и кинеском језику;
- Концепт, дизајн и припрема огласа који промовише природу у Србији, за UNESCO
- Оглас за Tour de Srebie;
- Избор и обрада око 500 фотографија за вебсајт ТОС и израда мултимедије;
- Дизајн и анимација банера: за Конгресни биро, ЕХРО 2010, за сајт ТОС, за нову кампању ТОС – „Моја земља, моје путовање“;
- припрема фотографија за ЕХРО 2010, Шангај (за дизајн павиљона, монографију о Србији, филмове у павиљону Србије);
- израда постера за сајмове туризма и ЕХРО 2010;
- Израда промотивних материјала у Шангају (анимација која промовише Србију у форми квиза на кинеском језику; флајери који промовишу Србију у виду квиза, и подлога за исписивање кинеских имена у српској ћирилици; дизајн принтова за бину – концерт Слободана Тркуље поводом прославе Националног дана Србије).
- дизајн и припрема за билборд кампању „Србија. Моја земља. Моје путовање.“
- брендирање тезги као део кампање „Србија. Моја земља. Моје путовање.“ (банери, исписи)
- дизајн и припрема новог сета постера ТОС (25 комада, српски и енглески)
- промо материјал за изложбу Пиротских ћилима у ТОС-у (постери, позивнице, исписи)
- визиткарте за поједине запослене у ТОС-у
- супервизија и сарадња на изради брошуре коју објављују Бекпекери (супервизија дизајна и садржаја, одабир и уступање фотографија)
- Дизајн и припрема за билборд кампању „Дан Дунава“ и израда уличних банера
- Дизајн и припрема брошуре - лепезе ДУНАВ за кампању „Дан Дунава“, на енглеском и немачком језику
- Брендирање промо пулта за аеромотинг у Кечкемету
- За потребе промоције на аеродрому: налепнице и постери
- Дизајн и припрема огласа ТОС: “CORD” „Наутичар“, „WINNE” (вебсајт), за сеоски туризам „Политика“, за путеве вина (АЛТО)

- Припрема тролисног промо лифлета „SERBIA” на француском, шведском језику
- Службени пут на гранични прелаз Хоргош (припрема за брендирање граничних прелаза)
- Дизајн и припрема билборда добродошлице на граничном прелазу Хоргош
- Дизајн и припрема двојезичног лифлета са основним туристичким информацијама за гранични прелаз Хоргош
- Брендирање инфо стубова ТОС
- Дизајн и припрема светлећих паноа - табли за сигнализацију Инфо центра за гранични прелаз Хоргош
- Брендирање витрине са сувенирима за продају на Аеродрому Београд, и дизајн и припрема промо флајера за Инфо центар и сувенирницу ТОС на српском и енглеском језику
- Промо материјал за аукцију Пиротских ћилима у ТОС-у (дизајн и припрема каталога, постера, позивница, банера, нелепница, аукцијских бројева)
- Припрема фотографија за страницу „смештај“ за вебсајт ТОС
- Дизајн и припрема рол-апа ТОС за промоцију на Сарајевском филмском фестивалу
- Припрема дигиталног прес-кита, постера и ролапа за сајам у Паризу, координација са извођачем штанда
- Дизајн и припрема промо материјала за изложбу Драгољуба Замуровића у Бриселу (ролап, позивнице) – Кабинет Председника Владе за Европске интеграције
- Припрема фото материјала и координација дизајна за сајам у Улму
- Дизајн и припрема постера за сајам у Јапану, припрема прескита за сајам у Јапану
- Координација са извођачем штанда и одабир фотографија за сајам у Новом Саду, Мадриду, Утрехту, Паризу, Лондону, Бриселу, Београду...
- Материјал за доделу награда „Туристички цвет“: ролап, позивнице, дипломе, захвалнице
- Дизајн говорнице за потребе ТОС
- за потребе Конгресног бироа Србије: Дизајн и припрема два бидбука (The Bid Document to Host Annual Meeting of the European VitreoRetinal Society 2012, European Association of Agricultural Economists 2014), дизајн новогодишње честитке, фасцикла.
- постери за сајам у Риминију
- дизајн и припрема промо материјала за сајам у Лондону: тролисни лифлет који промовише летње музичке фестивале, флајер – позивница „Silent Disco“, сајамски подни путоказ за штанд Србије, give-away’s, прес кит, презентација)
- дизајн и припрема ролапа за “E-business” академију
- присуство на “E-business” академији
- постери за сајам у Крагујевцу
- дизајн и припрема каталога за продајну изложбу слика „Гружанска јесен“ у ТОС-у
- дизајн и припрема ролап добродошлице и промо заставице за посетиоце Davis cup-a за Аеродром Београд
- председник комисије за јавну набавку дигиталне штампе
- члан комисије за јавну набавку штанда у Бриселу
- припрема пресклипинга за прес кутак сајта ТОС
- новогодишњи промо материјал и поклони ТОС: дизајн и припрема нове агенде (око 300 страна, тема Дунав), новогодишња честитка на српском и енглеском језику, двојезични флајер који промовише акцију сувенирнице ТОС, постер и банер за исту акцију, као и други новогодишњи промо материјали.
- Постери за сајам у Ослу
- Дизајн Notepage-а и фотоалбуми за Facebook странице на српском и енглеском језику (одвојене стране)
- Састанак везан за публикацију Пут Римских Царева
- Дизајн и припрема следећих брошура:

- Дворски комплекс Србије на енглеском језику „The Royal Compound – Group Visits and Tours”
- „Карта винских путева Србије“, српски и енглески језик
- „Летњи билтен“ бр. 38
- „Зимски билтен“ бр. 39
- „Хотелски адресар“ немачки/енглески језик
- Редизајн и припрема брошуре „Откријте Дунав у Србији“ на српском језику
- Језичке мутације следећих брошура:
 - Туристичка карта, француски, енглески
 - Природа Србије – француски, енглески, шпански
 - Путеви културе – француски
 - Сеоски туризам – француски
 - Откријте Дунав у Србији – српски, шпански, италијански
- Припрема за штампу следећих брошура:
 - Открите Дунав у Србији, енглески, немачки
 - Сеоски туризам, енглески
 - Природа Србије – српски
 - Путеви културе – енглески
 - Мапа манастира Србије – енглески
 - 52 викенда у Србији, енглески
 - Брошура „Србија“ на јапанском језику
- Одабир фотографија: Ехро Real, European Patent Office, Sunday Times, Wizz Air, лист „Одбрана“, Азербејџан (САКОМ), бројне друге магazine, вебсајтове, организације у Србији и иностранству и PR агенције ТОС-а у иностранству, као и прес китове за све сајмове, презентације, амбасаде и друге установе.
- Дизајн и израда банера који промовишу ТОС, као и дизајн и прилагођавање банера за вебсајт ТОС: WTM London, Стара планина, Битеф, Конгресни Биро, Аукција ћилима, vino.rs, промо акција сувенирнице, роштиљијада и бројни други.

IV Информационе технологије

- Одржавање рачунара, мреже и опреме
- Набавка нове опреме и оправка постојеће
- Опремање конференцијских сала аудио и видео опремом
- Подршка на конференцијама и јавним наступима
- Техничка подршка сајмовима у земљи и иностранству
- Сарадња са ПР-ом на сајту, друштвеним мрежама и осталим *on-line* сервисима
- Сарадња са MTN групом (Marketing and Technology Network) Европске туристичке комисије на порталу www.visiteurope.com и организацији e-Business Academy-је

V Сарадња са државним органима, организацијама и привредним субјектима

Туристичка организација Србије у реализацији Програма рада сарађује са државним органима, организацијама, привредним субјектима и удружењима од значаја за унапређење и промоцију туризма:

- Министарством економије и регионалног развоја, кроз размену информација или заједнички наступ и активност – учешће у изради публикације Зелена Србија, представљање у Baden Vitterbergu, израда „Хотелског адресара“;
- Националном корпорацијом за развој туризма у вези истраживања и развоја туристичких производа;

- Министарством спољних послова на реализацији међународне сарадње, као и наступа ТОС на међународним тржиштима, а у оквиру наших амбасада у иностранству значајна сарадња је остварена са економским дипломатама и војним изасланицима;
- Министарством пољопривреде на развоју сеоског туризма;
- Министарством културе на реализацији пројеката културног туризма (Трансроманика, Пут римских царева, отварање Визиторског центра Царске палате у Сремској Митровици);
- USAID и GTZ на реализацији програмских активности ТОС;
- Републичким заводом за статистику у оквиру заједничких активности њихових подручних одељења и локалних туристичких организација ради провере и ажурирања базе података смештајних капацитета у Србији;
- Републичким заводом за заштиту природе сарадња се огледа у стручној помоћи у вези са заштићеним природним добрима од значаја за туризам Србије;
- Народном банком Србије на праћењу девизног прилива од туризма;
- Кампинг асоцијацијом Србије – око припреме новог издања „Туристичке карте кампова Србије“;
- Привредном комором Србије на промоцији туризма Србије на иностраним привредним манифестацијама;
- Српским културним форумом из Беча, на активностима промоције Србије у Аустрији;
- Образовним институцијама: Економски факултет, факултет Сингидунум, Висока туристичка школа, факултет ПМФ у Новом Саду и др. Сарадња се односила на студентску праксу, предавања представника ТОС студентима ових факултета итд.
- Народним позориштем у Београду (размена промо материјала, представљање њихових програма иностраним туроператорима, на иницијативу ТОС-а они штампају посебну брошуру за туристе);
- Културним центром Србије у Паризу кроз организовање заједничких промотивних активности;
- Француским културним центром у Београду кроз дистрибуцију промотивног материјала ТОС.

VI Статистичка анализа и истраживања туристичког тржишта

Једном месечно спроводи се анализа и обрада података добијених од Републичког завода за статистику у вези туристичког промета у Републици Србији, за конкретни месец и кумулативно, од почетка године.

Подаци о туристичком промету у Републици Србији једном месечно се уносе у базу података Европске туристичке емисије (ЕТС) - www.tourmis.info.

Пред наступе ТОС на иностраним туристичким сајмовима и за потребе PR агенција у иностранству радиле су се специфичне анализе туристичког промета за сваку конкретну земљу појединачно.

Једном месечно спроводи се анализа података добијених од Народне банке Србије у вези девизног прилива и одлива у Републици Србији.

У сарадњи са Републичким заводом за статистику (РЗЗС), Туристичком инспекцијом и локалним туристичким организацијама спроводи се делатност ажурирања постојеће базе смештајних података у РЗЗС. Захваљујући напорима ТОС, ове године, по први пут, у званичној статистици туризма нашли су се подаци о броју туриста који су боравили у камповима на Сабору трубача у Гучи и на фестивалу EXIT у Новом Саду (укупно преко 30.000 остварених ноћења).

VII Издавачка делатност

Врста	Назив	Језичка варијанта	Укупан тираж	Износ
Брошура	„Србија“ – општи проспект	јапански	4.000	267,840.00
Брошура	„Србија за младе и радознале“	енглески, француски, словеначки, руски, италијански	19.000	381,623.00
Брошура	„52 викенда у Србији“	српски, енглески, словеначки, мађарски, румунски	36.920	2,547,677.00
Брошура	„Путеви вина Србије“	енглески, немачки, француски, италијански, руски	12.000	536,760.00
Брошура	„Природа Србије – одмор у покрету“	српски, енглески, немачки, француски, словеначки, шпански	16.500	2,094,552.00
Брошура	„Сеоски туризам Србије“	српски, енглески, француски	13.000	596,160.00
Брошура	„Путеви културе Србије“	српски, енглески, француски	10.000	677,058.72
Брошура	„Активни одмор у Србији“	енглески	5.000	159,570.00
Брошура	„Календар природби“	српски, енглески	6.000	453,600.00
Брошура	„Хотелски адресар“	двојезично (српски, енглески)	3.000	92,340.00
Билтен	„Билтен ТОС-а“	српски (летњи+зимски)	1.000	19,440.00
Брошура	„Србија – земља спорта“	енглески	3.000	90,720.00
Брошура	„Откријте Дунав у Србији“	шпански	3.000	84,240.00
Брошура	„Трансроманика“	енглеско-српски	царина	21,031.49
Књига	„Вина Србије“	српски, енглески	1.000	65,000.00
Мапа	„Туристичка карта Србије“	српски, енглески, немачки, француски, шпански, јапански	89.000	563,220.00
Мапа	„Кампинг и караванинг“	тројезично издање (српски, енглески, немачки)	12.000	341,280.00
Мапа	„Пут културе римских императора“	енглески, италијански	12.000	93,420.00
Мапа	„Мапа манастира“	енглески, италијански	15.000	138,240.00
Мапа	„Трансроманика“	српски, италијански, јапански	15.000	119,340.00
Каталог	„Пиротски ћилими“	српско-енглески	500	42,120.00
Летак	Брошура-лепеза за Шангај ЕХРО	кинески	35.000	579,439.00
Летак	Брошура-лепеза Дунав	српски	17.000	381,144.00
Летак	Србија	француски	2.000	31,647.00
Летак	Србија	шпански	2.000	38,043.20
Летак	Србија	шведски	2.000	38,409.00
Летак	Хоргош	енглески	10.000	39,960.00
Летак	„Три фестивала“	енглески	2.000	25,920.00
Летак	Новогодишњи-сувенирница	српско-енглески	5.000	18,630.00
Летак	Опанци	немачки	500	7,020.00
Каталог	„Гружанска јесен“	српско-енглески	300	25,596.00
Остало	Кутије за брошуре	мађарски	40	244,177.00
Остало	Заставице – Дејвис куп	енглески	10.000	103,680.00
Остало	Фотографије	///		10,455.00
Остало	Агенда	српско-енглески	1.000	265.000
Остало	Белгест	српско-енглески		496,800.00
Остало	Разгледнице	српски	1.000	17,794.40
Остало	Кесе	српско-енглески	5.000	205,200.00
TOTAL				11,678,306.81

VIII Промоција на иностраном тржишту

1. Сарадња са иностраним PR агенцијама:

Земља	Активности	Укупно уtroшено	Ефекти
Велика Британија	- прикупљање информација о тржишту - информисање јавности путем медија о туристичкој понуди Србије (press release, newsletter) - асистенција медијима при објављивању чланака о Србији (информације, фотографије) - организовање конференција за новинаре и посебних презентација - организовање састанака са орг. путовања и интервјуа за медије приликом наступа на сајмовима - организовање студијских посета за новинаре и организаторе путовања - продајне мисије – проналажење организатора путовања заинтересованих за програме одмора у Србији, појединачне презентације програма и привлачење нових организатора путовања - праћење ефеката у медијима - праћење рада организатора путовања који имају Србију у програмима, асистенција у развоју програма, промоцији и продаји	5.486.833	- јачање имица Србије као туристичке дестинације - објављивање чланака о туризму Србије у медијима (конференција за новинаре, press release) - информисање и подизање свести иностране јавности о могућностима одмора у Србији - наставак и проширење сарадње са организаторима путовања који имају Србију у програмима - успостављање сарадње са организаторима путовања заинтересованим за програме одмора у Србији - повећање продаје туристичких програма за Србију - повећање продаје у сегменту индивидуално организованих путовања - истраживање тржишта - стварање базе података - повећање броја туриста - повећање девизног прилива
Намачка		4.477.748	
Шпанија		2.547.491	
Италија		4.029.300	
Земље Бенелукс		4.421.082	
Русија		1.075.906	
Норвешка	79.507		
Француска		2.965.392	
Словенија		1.278.410	
УКУПНО			26.361.669 динара

2. Промотивне активности везане за више тржишта

24-27. феруар: Програм посете Сајму туризма у Београду

ТОС је у сарадњи са Туристичком организацијом Београда и Београдским сајмом туризма организовао програм посете сајму за представнике медија и организатора путовања. Учесници ове студијске посете били су: Selling Short Breaks, Breaking Travel News, BA Holidays, Trade Fairs International, TTG Italia, Trend, L'Agencia di Viaggi, Congress Today/2morrow, Travel Quotidiano, Taller de editores, Expocultur, El Paso del Noroeste, Travelution, Travel 2 Magazine/Business Travel Magazine, Travel Express Benelux, Travel Magazine, CPT Cultuurreizen, Labrys Reizen, Terra Travel/Travelcoop, Maxitours, Thomas Cook, Turizmus Trend, и представници ПР агенција из Велике Британије, Бенелукса [Anna Polz \(Русија\)](#). Поред посете сајму, за представнике организатора путовања био је организован workshop – сусрет

са рецептивним агенцијама из Србије на штанду ТОС, а за све учеснике организовано је разгледање Београда и посета Новом Саду.

12-16. мај: Туристички форум на Копаонику

Први туристички форум на Копаонику био је прилика да представници ангажованих ПР/маркетиншких агенција у иностранству представе најновије трендове на својим туристичким тржиштима и понуде предлоге које инструменте маркетинга користити за позиционирање Србије на сваком од изабраних тржишта. Презентација за учеснике Форума одржана је 13. маја, а презентације су одржали: Eva Giese и Jose Manuel Froehling (Немачка), Russell Stenhouse (Велика Британија), Damir Biuklić (Италија), Dennis vand der Avoort (Бенелукс), Ramon Oliver (Шпанија) и Anna Polz (Русија). Следећег дана одржан је и workshop на коме су учесници Форума имали прилику да појединачно поразговарју са представницима ПР компанија. Ова посета је искоришћена да се представници ПР агенција, поред Копаоника, упознају са туристичком понудом Брзећа, винских подрума Жупе и етно села Латковац.

3. Активности на иностраним тржиштима

3.1. Велика Британија

Сајмови и презентације

Међународни сајам туризма WTM 2010, Лондон, од 8. до 11. новембра

За потребе представљања туризма Србије, ТОС је закупила изложбени простор величине 156 м². Поред ТОС на штанду туризма Србије учествовали су: Туристичке организације Београда, Војводине, Ниша, Лесковца и Чачка, JAT Airways, организатори путовања Kon Tiki Travel, Bon Voyage, Magelan Corporation, Panoramic Travel, Glob Metropolitien Tours и Exit Trip, хотели „Балкан“ и „Zira“ из Београда и Атомска Бања из Горње Трепче. У организацији ТОС на сајму су боравили и представници медија из Србије, и то Живорад Николић (уредник „Жикине шаренице“) са РТС и Радиша Кричак (уредник „Дизања“) са Б92.

Током представљања туризма Србије на WTM 2010 одржана је Конференција за новинаре, у уторак 09.11.2010. године у 14,30 часова у ExCeL-у, North Gallery Room 15. На Конференцији су говорили г-ђа Гордана Пламенац, директор ТОС, проф. др Горан Петковић, државни секретар за туризам у МЕРР, г-дин Дејан Веселинов, в.д. директора ТОБ и г-дин Срђан Бајић, помоћник директора Туристичке организације Војводине. Конференцији за новинаре је присуствовало 22 представника медија и организатора путовања из Велике Британије, као и представници медија из Србије.

Након Конференције за новинаре, у 15,30 сати, на штанду туризма Србије је организован пријем за новинаре и пословне партнере, уз презентацију хране и пића из Србије. Вино је обезбеђено путем спонзорства произвођача Винарија „Ковачевић“. Храна, укључујући и специјалитете као што су сувомеснати производи „Златиборац“ донети су из Србије.

У дневном издању магазина “Travel Weekly”, намењеног професионалцима у туризму, у уторак, 9. новембра објављен је чланак под насловом “Serbia gets the silent treatment“, а у такође специјализованом пословном туристичком магазину „TTG“ објављен је чланак под насловом “New operators for Serbia in 2011“, као резултат одржане Конференције за новинаре.

За време трајања сајма одржани су састанци са представницима медија (The Guardian, Metro, BBC World Service Radio, Sunday Times Online, The Independent, Conde Nast Traveller, Travel Channel, Easy Voyage, Travel Trade Gazette, Travel Weekly), оглашивача (Euronews, TV France 24, Eurosport, Travel Zoo, Travel Channel, Financial Times, Track Media, Fashion TV, National Geographic Channel, Lastminute.de, Bloomberg, Fashionable Bride, Executive Traveller, Open outdoor, Flying Aces, The Daily Telegraph, The Sunday Telegraph, Daily Mail, Evening

Standard, The Nation, Yomiuri, MBC Al Arabiya, La Revue, UNESCO Magazine), организатора путовања (Prospect Tours, Explore Holidays, Abercrombie & Kent, About U Travel, Black Tomato, Worldwide Adventures, EU Fest, STA, Travel the Unknown, Big Bus Tours, B-Tours, Lear Tours, Panoramic Travel Slovenija), консултантских и маркетиншких агенција (Mas Contour, Travel World China, Charson Advisory, Trac Representations, Europe Destination Marketing), организација, институција и удружења (Welcome to Yorkshire, Туристичка заједница Хрватске, World Travel & Tourism Council), организатора сајмова (Reed Travel Exhibitions, Messe Berlin, Euroexpo, Matka, ITM Intourmarket, Euroal, Feria del Vino y Do, Incheba Expo Praha, OTM), као и са представницима предузећа Aleksić & Mortimer, Travel Uni -BMI Publishing Ltd и TUI/Hotelpia.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
12.706.365	7 (+ 2 представника медија)	6

Студијска путовања

- 19-21. јануар: два представника организатора путовања Traveller Cities, тема city break;
- 11-12. фебруар: 8 новинара и блогера, тема сноубординг на Копаонику;
- 23-28. март: 6 новинара и представник ПР агенције - учесници The Star, Daily Telegraph; Mad Dog Guides, Good Ski Guide, Oxford Mail и Fall Line, тема Београд и Копаоник;
- 24-25. јун: новинар Daily Telegraph (у сарадњи са Regent Holidays), тема city break;
- 07-12. јул: 6 новинара и представник ПР агенције: Daily Mail, People, Daily Star, Metro, Liverpool Echo, Irish Star, тема EXIT;
- 11-16. август: BBC Radio 4 (трочлана екипа), новинар New Statesman Magazine; представник ПР агенције, тема Сабор трубача у Гучи;
- 18-22. август: 6 новинара и представник ПР агенције – учесници Daily Mirror; Manchester Evening News, South Wales Evening Post, Sunday Mercury, Liverpool Echo; Ipswich Evening Star, тема активни одмор у Доњем Подунављу и Источној Србији;
- 16-18. септембар: новинар Urban Birding, тема посматрање птица у Београду;
- 24-26. септембар: новинар Financial Times, тема Београд;
- 06-10. октобар: 4 организатора путовања, један новинар и представник ПР агенције – учесници Explore Holidays, Ramblers Worldwide, Chameleon Worldwide, About U Travel, слободни новинар Roger St Pierre, тема активни одмор у Доњем Подунављу и Источној Србији.

Прес клипинг

У овом периоду у медијима Велике Британије објављено је 55 чланака о Србији.

3.2. Немачка

Сајмови и презентације

Међународна туристичка берза ITB 2010, Берлин, од 10. до 14. марта

За потребе представљања туризма Србије закупуљен је изложбени простор величине 121 м². Поред ТОС, на штанду су своју понуду представили Туристичке организације Београда и Војводине, Канцеларија за европске послове АП Војводина, Бања Јунаковић, ЈАТ Airways, предузећа Oscar Tours, Eurojet Travel Company, Kon Tiki Travel, Magelan Corporation, Kompas Tourism & Travel, Bon Voyage, Elitte Palic, Globtroter Beckerek, Glob Metropolitan Tours, и хотели Зира и Балкан из Београда и Aqua Star Danube из Кладова, као и GTZ – немачка организација за техничку сарадњу.

Одржана је Конференција за новинаре на којој су говорили директор ТОС, директор ТОБ и директор Канцеларије за европске послове АП Војводина. Конференцију је посетило преко 30 немачких новинара. После Конференције за новинаре на штанду туризма Србије организована је презентација гастрономске понуде и дегустација вина из Србије, уз музички програм.

За време сајма одржани су састанци са представницима медија Travelzoo.com, Routes Tourism Balkan, Euronews, Travel One, asr-Journal & Diplomatisches Magazin, TV ARD SWR "Kaffee&Tee", Frankfurter Allgemeine Zeitung, BBC Worldwide Media Centre и другим, организаторима путовања, организаторима сајмова и изложби (ITB Exhibition, Reed Travel Exhibitions, Matka Nordic Travel Fair и другим), представницима UNWTO, GTZ, ТО Румуније, Trescher Publishing House, потенцијалним партнерима за промоцију туризма Србије међу немачким туристичким агенцијама и организаторима путовања (TCME, Berlin Tourism Marketing, VBI). Представници ТОС-а су учествовали на презентацији "Hotel classifications in CEE countries" коју је организовао GTZ и на састанку земаља региона поводом договора о заједничком представљању на RDA Workshop-у у Келну.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
9.279.624	6+1 (+ 3 представника медија)	5

Специјализовани сајам RDA Workshop, Келн, 26-29. јул

ТОС је учествовала на RDA 2010 на заједничком штанду са националним туристичким организацијама Албаније и Црне Горе, на штанду укупне површине 40м², од чега се Србија представила на 15м². Заједно са ТОС-ом, своју понуду су представили и представници рецептивних организатора путовања из Србије Magelan Corporation, Bon Voyage и Морнар.

Дати су интервјуи за пет медија и одржана је петнаестоминутна презентација, на посебно постављеној бини, намењена пословним посетиоцима сајма.

Преко компаније Busmail издат је и пласиран newsletter у коме је објављено пет прекограничних тура које су приредили заједнички учесници на штанду.

Трошкове изградње штанда финансирао је GTZ.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
511.460	2	4

„Donau Fest“ фестивал дунавских земаља, Улм 27.08.-05.09.2010. године

Овај фестивал се одржава у организацији Дунавског бироа чије седиште је у Улму.

Фестивал се одржава од 1998. године, на сваке две године и ово је био седми по реду.

Фестивал је конципиран тако да се на самој обали Дунава, на отвореном, у постављеним шаторима/ павиљонима представи туристичка и занатска понуда земаља на Дунаву, укључујући и комерцијални део, дакле продају сувенира.

Представљање Србије, захваљујући подршци ГТЗ, је било потпуно другачије од осталих и самим тим је било више него запажено. Концепт наступа ТОС је био и да се нешто већи акценат у промоцији стави на део Дунава од Београда до Неготина, као део који је овом тржишту мање познат.

Корист од наступа је била обострана. ТОС се појавио као једина национална институција, уопште институција која је имала не само обједињену, већ уопште туристичку понуду што је самом Фестивалу дало на значају, поготово што је Фестивал ове године, због економске кризе био сведен више на локални ниво. С друге стране, неформалнији приступ од наступа на сајмовима, директнији и опуштенији контакт са грађанима, потенцијалним туристима је имао ефекат да наше појављивање изазове велико интересовање.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
3.163.436	3	10

Конференција „Будућност дунавског региона“ Брисел, 5.- 6. октобар 2010. године

На конференцији „Будућност дунавског региона“ представиле су се подунавске земље. Ово је трећа Конференција коју организује на сваке две године немачка покрајина Баден Виртемберг у циљу повећања видљивости подунавског региона. Овај догађај је замишљен као један у низу у оквиру европске недеље региона и градова, а у оквиру „Европске недеље регионалног развоја и сарадње“.

Акцент у раду је стављен на предстојеће усвајање Дунавске Стратегије. Јединствено мишљење је да треба да постоји синергија на нивоу реализације пројеката, односно да се кроз сарадњу на макрорегионалном нивоу, може добити пуна подршка ЕУ. Дунавска Стратегија је простор и инструмент за развој свих земаља, посебно за Србију, с обзиром да није земља чланица ЕУ.

ТОС је на простору димензија 3 x 2 м², имала штанд, поред ког се налазио и штанд АП Војводина. Туристичка понуда земље је била презентована промотивним материјалом који је представио понуду културно-историјског наслеђа (манастири, тврђаве, римско наслеђе...), природне потенцијале, односно „Зелене Србије“ са националним парковима и резерватима, понуду градова и салаша, пре свега Београда и Новог Сада, укључујући и манифестације и друге програме, могућности за бављене активним одмором, уз дегустацији вина (ракије) као дела гастрономске понуде и саставног дела још једне европске рутевинских путева, све ово уз пројекцију одговарајућих фотографија које приказују туристичку понуду.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
261.952	2	4

Прес клипинг

Као резултат студијских посета, послатих информација о новинама у туристичкој понуди Србије, конференције за новинаре и појединачних интервјуа објављено је 120 чланака у немачким медијима.

Студијска путовања

- 21-25. мај: новинарка Die Welt / Berliner Morgenpost, тема: Београд, Дунав;
- 24-31. мај: ТВ екипа SWR ARD (новинарка и сниматељ), тема: манастири, активни одмор, Дунав;
- 25-30. мај: новинар Frankfurter Allgemeine Zeitung, тема Чачак и околина, сеоски туризам, Београд, Нови Сад;
- 03-06. јун: 3 новинара и представник ПР агенције, учесници Main-Echo, Museum Aktuell, Blitz-Tip / Äppler, тема: Београд за сениоре;
- 10-13. јун: 8 новинара и представник ПР агенције, учесници Passauer Neue Presse, Hessische/Niedersächsische Allgemeine, Heilbronner Stimme, Textetage, Südkurier, taz (Redaktion: Reise & Interkulturelles), Alles Gute Verlag, Sonntag Aktuell, тема: Београд за младе;
- 08-11. јул: Интернет ТВ екипа (двочлана) Tape TV, тема EXIT;
- 08-12. септембар: новинар Die Zeit, тема Београд – кретки одмор и ноћни живот.

Сарадња са организаторима путовања

- Сарадња са DerTour-ом, једним од највећих организатора путовања у Немачкој, око финансирања уласка једног броја београдских хотела у програме city break. Укупна цена једне странице у каталогу је 8.000 евра, а у овим трошковима учествују и ТОБ и хотели.

Остало

Посета Берлину од 20.-25. априла ради реализације следећих активности:

- Састанак са члановима немачког Bundestag-а, тема: разговори о укупној ситуацији у туризму Србије са посебним нагласком на понуди на Дунаву, као и договор са DCC о организовању промоције у септембру 2010. године;
- Састанак са главним уредником Diplomatic Journal-а и ASR Journal, гдином Frank Tetzl-ом, теме:
 - а) објављивање посебног издања Diplomatic Journal-а посвећеног Србији
 - б) присуство Србије у ASR Journal-у који се дистрибуира месечно на адресе 60.000 туристичких агенција и оргнизатора путовања; договорено да се са кампањом крене кад се заврши израда интернет презентације ТОС-а на немачком језику
- Састанак са ТСМЕ (Tourism Concept Marketing & Events), Господин Norbert Pfefferlein и Госпођа Радмила Главаш, тема: организовање roadshow-а за организаторе путовња и агенције почетком 2011. године, пре Сајма у Берлину;
- Састанак са чланом Европског парламента, Michael Cramer-ом, тема: подршка пројектима у Србији који се односе на European Green Belt и бицикличичке стазе;
- Учешће на Reiseravillon, тродневној Конференцији о одрживом туризму.

3.3. Француска

1. Сајмови, манифестације и презентације

Конференција за новинаре, Париз, 09-11. септембар

ТОС је одржала је конференцију за новинаре 10. септембра у Културном центру Републике Србије у Паризу. Конференција је била повод да се најави учешће ТОС на једном од највећих сајмова туризма у Француској, TOP RESA, да се званично отвори инфо пулт ТОС у Културном центру Србије у Паризу, који ће омогућити редовну дистрибуцију материјала и публикација о Србији, као и да се званично презентује верзија сајта ТОС на француском језику: www.serbie.travel. На конференцији је присуствовало око 30 новинара из Француске. Новинари су показали велико интересовање за Србију као туристичку дестинацију, а посебно за понуду везану за Београд, Нови Сад и Ниш као дестинације кратког одмора, потом понуду везану за сеоски туризам, као и за Дунав. Посебно интересовање било је усмерено ка путевима културе и највећим фестивалима у Србији. На овој конференцији ТОС је представио и новоангажовану ПР агенцију RevolutionR која ће заступати интересе ТОС-а на француском тржишту. Значајну подршку за организацију конференције за новинаре пружила је Амбасада Републике Србије у Паризу.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
92.742	3	3

Сајам Top Resa, Париз, 21. – 24. септембар

У Паризу је од 21-24. септембра одржан сајам IFTM Top Resa 2010. Овај сајам је намењен професионалној публици, изузев последњег дана, када је отворен за ширу јавност и окупља укупно 1.100 излагача. Србија је најављена као дестинација која се, након две године смањене активности, враћа поново и нуди алтернативу већ познатим и експлоатисаним дестинацијама. Штанд ТОС је био доста посећен и посебно је изазвао интересовање медија.

Главни циљеви приликом учествовања на овом сајму били су:

- поновно успостављање контакта са значајним актерима (медијима и тур оператерима)
 - истраживање тренутне ситуације на француском тржишту
 - разговори са тур оператерима у циљу повећања броја француских туриста у Србији
- ТОС је овом приликом представио све области туризма Србије и теме састанка су биле разноврсне (градови, културни туризам, активни одмор, сеоски туризам, Дунав, итд.). За потребе натупа на овом сајму, закулљен је изложбени простор величине 55 m² на коме су такође представљени и ТО Војводине, ТО Београда и туристичка агенција Glob Metropolitan. Велики допринос организовању овог догађаја је дала Амбасада Србије у Француској.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
5.790.258	4	5

Spectaculaires – Salon des manifestations culturelles, Париз 25.-26. септембар

Манифестација „Spectaculaire – la fete des sorties culturelles“ је одржана 25. и 26. септембра у Паризу и ове године је доживела своје треће издање. Имала је око 250 излагача на површини од 2000m². Ова манифестација омогућава француској публици да се информисе, на једном месту, о културној понуди и могућностима главног града и његове околине. У 2009. години манифестацију је посетило око 110.000 људи и тај број је у сталном порасту. Обзиром да се у Паризу годишње одржава око 20.000 позоришних представа, 30.000 концерата и више стотина изложби, ова манифестација је одлично средство за информисање и организовање културног живота. Један део ове манифестације је посвећен страним културама и Културни центар Србије се редовно представљао на овој манифестацији. Ове године је ТОС био гост на њиховом штанду и заједнички се промовисао КЦС као информативни центар, битни елементи културе Србије и генерално Србија као дестинације. Као самостални излагачи су учествовали и ТО Швајцарске, Луксембурга и други.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
20 580	1	2

Наступ занатлија на сајму у Бајону, 26.11.-26.12.

Од 26. новембра до 26. децембра. су се у граду Бајон, на самом југу Француске, представиле српске занатлије у оквиру Новогодишњег сајма старих заната. Организоване су демонстрације и радионице старих заната и занатлије су наступале и у Културном центру Србије у Паризу у оквиру викенда старих српских заната 18. децембра 2010. На сајму у Бајону је присутно још 10 европских земаља (Португал, Шпанија, Ирска, Румунија, Мађарска, Бугарска, Русија, итд.)

Промоција српских заната у Културном центру Србије у Паризу, 18.12.2010.

2. Студијска путовања

- 26-28. април: новинарка Le Figaro Madam, тема - сеоски туризам;
- 25-26. септембар: новинар Фигаро Магазин (новинар: Frederic Taddei), тема - Београд, city break;
- 5-7.октобар: Посета телевизијске екипе М6 Снимање емисије "Le Bus" у Београду и Нишу, две емисије по 1x30, снимање групе туриста у пропутовању Србијом (емисија се снима у 10-ак европских земаља и прати групу туриста и њихове реакције на земље које посећују, емитује се у ударном термину и пружа могућност један нови приступ теми туризма и промоције Србије као дестинације, екипу је чинило око 40 чланова);
- 19-21. октобар: 3 новинара - Le Parisien, TourMag, Metro – Београд, Тара, Бајина Башта и Мокра Гора;
- 1-3. новембар: L'Equipe, тема: Београд као нова дестинација са освртом на његову спортску страну и предстојећи Дејвис Куп, позив посетиоцима;

- 30. новембар - 6. децембар долазак и сарадња са бројним француским редакцијама. Повод је био одржавање финале Дејвис Купа у Београду.

4. Разно

- Активности око Дејвис Купа 30. новембра - 6 децембра

С обзиром да је Дејвис Куп догађај од изузетног значаја за промоцију Србије на француском тржишту ТОС је искористио ту прилику како би додатно промовисао Србију. Уз помоћ ПР агенције у Француској, успостављен је контакт са релевантним француским медијима (30 најзначајнијих редакција и око 30 новинара) и то:

- Телевизије: TF1, France 2 / Stade 2 + JT, France 3 / JT - Tout le Sport, M6 / Sport 6 – JT, I – TELE, CANAL + / SPORT +, L'Equipe tele, BFM TV / RMC, Infosport, Eurosport
- Штмпани медији: Le Monde, France Soir, 20 Minutes, Agence de presse Reuters, Agence de presse Hersant, AFP, Le Parisien / Aujourd'hui en France, Le Journal du Dimanche, L'Equipe, Le Figaro, Libération, Sport, Tennis Magazine, Pelerin, La nouvelle Republique
- Радио станицама: France Inter, RMC, EUROPE 1, France Infos, RTL, Sport 24

Новинарима је понуђена помоћ око израде чланака, уговарања интервјуа и додатни програми који су им омогућили боље упознавање Београда и Србије.

За новинаре су у сарадњи са ТОБ, организовани:

- једна вечера у Скадарлији са дегустацијом српских специјалитета;
- два обиласка града аутобусом уз вођење на француском језику;
- помоћ око израде репортажа, чланака, цинглова са сликама Београда;
- посета Спортском центру „Новак“, интервјуи.

Резултат ових активности су бројни чланци и позитивне реакције објављене у француским медијима.

- Сарадња са Српским културним центром у Паризу на успостављању редовне дистрибуције ТОС-овог материјала и договор око одржавања конференције за новинаре пред одржавања Сајма туризма Top Resa у септембру 2010;

- Поред већ постојећих инфо центара, од новембра 2010. године, издања и публикације ТОС на француском језику могу се наћи и у Француском културном центру, у Кнез Михајловој улици, као вид сарадње између ТОС и Француског културног центра, који је услед своје позиције, врло често место на коме страни туристи траже информације о Београду и околини те је овај вид сарадње природно нашао своје место као помоћ ФКЦ у промотивној и информативној улози коју већ има код страних туриста. Наставак али и проширење области ове сарадње је планиран и за следећу годину;

- Приликом наступа на сајму Top Resa 2010 и током конференције за новинаре званично је објављена француска верзија сајта. Постојећи садржаји на српској верзији сајта су преведени на француски и у другој половини године је настављено ажурирање и обогаћивање ове верзије сајта;

- Приликом организовања наступа занатлија из Србије на сајму традиционалних вештина у Бајону у Француској, одржана је обука будућих волонтера-информатора у сарадњи са Инфо центром. Обука се састојала од презентације основа стратегије у туризму Републике Србије, презентације основних туристичких производа који се промовишу на иностраним тржиштима са посебним освртом на оне који су атрактивни на француском тржишту. Други део тренинга је обухватио рад на публикацијама и поседовање општих знања о Србији и на крају је уследио практичан рад када су кандидати имали задатак да одговоре на неколико уобичајених ситуација и питања.

5. Активности у Србији везано за француско тржиште

- мапирање значајних актера у Србији за промоцију Србије и билатералну сарадњу и договарање облика сарадње за 2011. годину;

- контактирање представника француских медија који су присутни у Србији ради успостављања могућности за редовнију дистрибуцију туристичких вести у оквиру њиховог редовног извештавања;

3.4. Шпанија

Сјмови и презентације

Међународни сајам туризма FITUR 2010.у Мадриду је од 20-24. јануара 2010. године

Један од највећих светских сајмова туризма, намењен превасходно пословним посетиоцима за које је био отворен прва три дана, али и широкој публици за коју је био отворен током викенда

Наша два главна циља, била су:

- разговори са представницима авио превозника у циљу успостављања директне везе са Шпанијом
- разговори са тоур оператерима у циљу повећања броја шпанских туриста у Србији.

Ове године на штанду ТОС-а одржана је прес конференција, где су говорили: Гордана Пламенац, директор ТОС и Слободан Михајловић, директор ЈП Стара Планина.

Прес конференција је била запажена и посећена, између осталог и из разлога што су нам, као специјални гости, били и г-дин Радомир Антић (селектор националне селекције у фудбалу), као и кошаркаши Реал Мадрида Марко Јарић и Новица Величковић. Уз песму и игру и националне специјалитете приказали смо дух и традицију српског народа.

Наш штанд је био доста посећен, међу посетиоцима су били и представници Реал Мадрида предвођени Милинком Пантићем.

За овогодишњи наступ у Мадриду преведене су брошуре на шпански језика, а од великог значаја нам је била одлична комуникација и помоћ наше амбасадом у Мадриду.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
3.421.635	3	6

Студијска путовања:

- 15. април: Поводом промоције првог директног лета, након 19 година на релацији Београд-Барселона, били смо домаћини групи од 40 так новинара, ТВ екипа и важних личности из Каталоније

- 28. мај: Поводом промоције првог директног лета на релацији Београд-Мадрид, угостили смо 12 шпанских новинара. Сва ова гостовања остварена су у сарадњи са авио превозником Spaniag и туристичком организацијом Београда.

- 7-12 октобар; новинари 7 шпанских медија су обилазили градове и посетили места дуж реке Дунав

Посебне презентације:

- У сарадњи са шпанском авиокомпанијом Spaniag направили смо презентацију Србије и Гуче у Мадриду и Барселони. За ту прилику смо направили посебну брошуру (лифлет) о Србији са акцентом на манифестације у летњој сезони, видео презентацију итд. У Мадриду је 28.05 уприличено Српско вече у једном локалу. Присутни су били представници медија, тур оператери и неке ВИП званице. Догађају је присуствовао и подпредседник Владе, г-дин Божидар Ђелић. Музичари из Гуче су били задужени за музички програм.

Заједно са Spaniagом организована наградна игра и извучен сретни добитник који ће викенд провести у Београду.

- У Барселони 30.05. и 01.06. организовали смо концерте оркестра из Гуче на трговима и пешачким зонама. Током концерта делили смо промо материјал.

Прес клипинг

- Током 2010. у шпанским медијима, објављено је 118 чланка, три ТВ и једна радио емисија биле су посвећене туризму Србије, а

- 17.09 у 11 часова директно радио укључење директора ТОС-а у десетоминутну емисију о туризму Србије

3.5. Италија

1. Сајмови и презентације

Међународни сајам религиозног туризма „JOSP FEST“ у Риму од 14. до 17. јануара 2010. године.

Заједно са ТОС наступила је и поклонишка агенција Српске православне цркве – Добročинство, као и представник туристичке организације Чачка. Сајам „JOSP FEST“ се одржава под покровитељством Ватикана.

Наш штанд је посетио и Амбасадор Републике Србије при светој столици, господин Владета Јанковић са саветником Вељком Лазићем. Са њима су вођени разговори о религиозној понуди у Србији, као и о предстојећим активностима везаним за обележавање 1700 година Миланског едикта.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
509.232	2	5

- У Милану је од 18.-21. фебруара 2010. године одржан 30. Међународни сајам туризма ВIT 2010. Завршен је закључком: „Најбоље што Италија и свет тренутно могу да понуде“. Више од 5.000 учесника из 130 земаља са свих континената. Квалитет који је потврђен нарочито високом квалитетом 848 профилисаних купаца из целог света. Vit је потврдио своју лидерску позицију и бројкама: укупно преко 150.000 људи је посетило сајам, пословни посетиоци су у плусу 6% у односу на претходну годину.

На сајму у Милану, заједно са ТОС-ом туризам Србије представљали су и: Туристичка организација Београда, Управа за туризам града Новог Сада, Туристичка организација Војводине, Туристичка организација Темерина и Жабља, а од агенција, Intertours из Београда и Gattaca Viaggi из Милана.

У активностима на промоцији туризма Србије на италијанском тржишту ТОС сарађује са ангажованом ПР агенцијом из Торина Mailander. Наш овогодишњи план представљања био је Београд као City Break дестинација. Реченица из Lonely Planet-а да је „Београд једна од 10 топ дестинација за провод“ нам је заузимала истакнуто место на штанду, заједно са централном фотографијом Београда ноћу. Одлучили смо се за овакав наступ из разлога што Београд, по информацијама агенција, привлачи све већи број младих Италијана, жељних забаве и нових дестинација. Из истог разлога, током трајања сајма, водили смо разговоре са водећим италијанским агенцијама које се баве туризмом за младе, као и представницима web portala које најчешће посећују млади људи.

На сајму су били присутни представници Студиа Б и РТС.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
2.524.617	2	5

Сајам TTG Rimini 22-24 октобар

Други наступ ТОС-а на сајму TTG Rimini је био успешан. Ово је искључиво пословни сајам и састанци су нам се низали на тридесетак минута. Остварени су контакти са бројним тур оператерима и људима из туристичке бранше. Србија се тренутно налази у 11 каталога италијанких тур оператера.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
130.000	2	4

1.3 Сајам археолошког туризма Пестум

ТОСје урадио комплетну припрему и организацију и дистрибуцију материјала, а сајму су присуствовале колеге из Археолошког института, Археолошког налазишта Виминацијум и Сирмиума.

Посебне промоције:

- Српско вече у Милану – у организацији Gattaca Viaggi, Vie dell’Est (Тур оператери који имају Србију у својим каталозима) и ТОС-а, одржано је 06.05.

- Анкона – презентација туризма Србије на скупу привредника заједно са представницима Владе Србије

- Започет пројекат са CTS Viaggi (агенција која се искључиво бави путовањима студената) о заједничком инвестирању у промоцију Србије као дестинације, на факултетима и вишим школама по Италији. Ова промоција се ради заједно са Туристичком организацијом Београда

- 100% COOL BELGRADE - Туристичке организације Србије и Београда у оквиру кампање Београд за младе, организовале су промоцију дестинације у дискотеци „Circolo degli Artisti“ у центру Рима. На врелих 40 степени, 500 младих италијана се хладило лепезама са мотивима Београда, а биле су тражене и антестрес лоптице, магнети за фрижидер, оловке и мајице са натписом 100% cool Belgrade.

У дискотеци је био постављен и видео бим на коме су се смењивале фотографије Београда.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
91.200 дин	1	3

Студијска путовања:

- 14-20.09 Rai International, направљено пет емисија о италијанима који живе у Србији и две специјалне емисије по 15 минута о везама Италије и Србије од времена Римских императора до данас

Пресс клипинг:

- 8 чланака у дневним новинама,
- 9 чланака у недељницима
- 9 чланака у месечним часописима
- два чланка у двомесечним часописима и
- 80 текстова о Србији је објављено на разним интернет порталима

3.6. Бенелукс (Холандија, Белгија, Луксембург)

1. Сајмови и презентације

Међународни сајам туризма Vakentieburs, Utrecht, Холандија, од 12. до 17. јануара

На 45 m² изложбеног простора поред ТОС представили су се туристичке организације Београда и Чачка, ЈАТ Airways, рецептивне агенције из Србије, Magelan Corporation и Rapacom Travel & Trade, као и холандски организатори путовања који имају Србију у својим програмима Time To Travel, Reperio Tours и Bureau Buitengoed.

На штанду ТОС је одржана презентација туристичке понуде Србије којој је присуствовало 90 новинара и организатора путовања из Холандије. Након завршетка презентације био је приређен коктел на коме су служени домаћи специјалитети из Србије.

Током сајма одржани су бројни састанци са представницима медија (Maruba Publishers, Columbus magazine, Verkeersbureau.info, Reiwjzer, Travel TV, S'Travel Television, BNN – 3 Op Reis, Zwerfauto, Slovenie Vandaag, VRT) и организатора путовања (Nederlandse Kampeerauto Club, Vamos Vakanties, Terra Bulgaria, Pelikaan Reizen, Eurocult, Labrzs Reizen, Cycle Tours, Global Cyclist, OAD, SRC Cultuurvakaties, De Jong Intra, Sophus Travel, Dobry Den Reizen, Trevolution, Travel Counsellors, Boldeman Reizen, Meander Reizen, Rebel Travel, Vos Travel, Boven CA, Tiara Tours, Greate Spa Travel, Travel2C, Eropublinker, Globe Reisebureau Brooks, Sovjet Reizen, Vacanceselect).

На штанду је у данима отвореним за публику био организован музички и фолклорни програм, као и презентација израде традиционалне српске обуће – опанка.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
2.068.809	2+1	7

Међународни сајам туризма – Vakantiesalon 2010, Белгија, Брисел, од 04. до 08. фебруара

На штанду туризма Србије, величине 40м², поред ТОС-а представили су се ТОБ, туристичка агенција из Холандије *Time to Travel* и невладина организација Sultan Trails која је промовисала пешачку руту од Беча до Истамбула. Пред сам почетак Сајма, 3. фебруара, ТОС је у сарадњи са Амбасадом Републике Србије у Бриселу организовао Конференцију за новинаре у Амбасади. Конференцији је присуствовало око 100 угледних званица. На Конференцији су били присутни господин Небојша Брадић, министар културе Републике Србије, око 50 новинара, туристички посленици и гости из дипломатског кора. На Конференцији су говорили директор ТОС-а, представник ТОБ-а и представник организације Sultan Trails.

Туристима је посебну пажњу привлачила мала радионица за израду опанка коју је на штанду организовао Дејан Милосављевић из фирме „Здраво живо“. На штанду су наступили музичари који су свирали на традиционалним српским инструментима.

Током Сајма било је одржано око 30 састанака са организаторима путовања и новинарима, а директор ТОС, Гордана Пламенац, учествовала је у живом програму белгијске туристичке телевизије Liberty

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
1.882.926	3+1	5

Сајам бицикличких тура “Fiets en Wandelbeurs“, Амстердам, 27- 28. фебруар

ТОС је други пут био присутан на овом специјализованом сајму за бициклизам и пешачење. Наступ је организовала немачка владина агенција GTZ.

С обзиром да им је углавном позната понуда западних земаља, Дунавска рута је наишла на велику заинтересованост, а при томе је ова понуда била јединствена.

На штанду је учествовало “Циклонаут” удружење за бициклизам, чији представник је потписао уговор о сарадњи са НВО “Sultan trail”. Пешачка стаза “Султановим путем” делом користи постојећу европску пешачку стазу укључујући и дунавски пут.

Balkan Week, фестивал студената на College of Europe у Брижу, Белгија, 06. до 10. априла

На иницијативу амбасадора Србије у Белгији организована је дистрибуција промотивног материјала и презентација туристичке понуде Србије. Организована је и наградна игра за студенте, а награда је била две повратне авио карте за студенте за време *Beer Festa* у Београду.

Balkan Trafik Festival, Брисел, од 08.до 11. априла

Постављен је информативни пулт ТОС са конструкцијом на којој су били изложени постери и дистрибуиран је пропагандни материјал.

Промоција током Светског купа у фудбалу, 13, 18. и 23. јун

Промоција на Ado Stadium у Хагу, на иницијативу Амбасаде Србије. Постављен је мали штанд ТОС-а и дистрибуиран пропагандни материјал.

Промоција у Српској школи у Ротердаму, 26. јун

Презентација туризма Србије и дистрибуција пропагандног материјала.

Cultural Festival, Waalwijk, 11. јул

Промоција Србије (култура, гастрономија, вина, туристичка понуда) у оквиру прославе холандског националног празника, постављен је мали штанд ТОС-а и дистрибуиран пропагандни материјал.

Cultural Festival, Amersfoort, 04. септембар

Постављен је информативни пулт ТОС-а са конструкцијом на којој су били изложени постери и дистрибуиран је пропагандни материјал.

Отварање изложбе фотографија Драгољуба Замуровића у Бриселу, 16. септембар

Постављен је информативни пулт ТОС-а са конструкцијом на којој су били изложени постери и дистрибуиран је пропагандни материјал.

2. Студијска путовања

- 19-23. мај: 10 новинара (8 из Белгије, 2 из Холандије) и представник ПР агенције, учесници Roularta/Plus Magazine, De Zondag, Genieten, Travel Magazine, Artsenkrant, Flair, Knack Weekend, Fijet, Telegraaf, Friesch Dagblad, тема – активни одмор и city break
- 28. јун-06. јул: студијска посета ТВ екипе Vlaanderen Vakantieland из Белгије (национална ТВ), коју чине режисер, организатор, сниматељ и тонац, тема - репортажа о бициклическим стазама дуж Дунава
- 16-23. јул: 2 новинара из Белгије, UIT Magazine, Touring Magazine, тема бициклическе стазе дуж Дунава, активни одмор (подршка белгијским организаторима путовања)
- 30. јул-03. август: студијска посета ТВ екипе BNN - 3 ор geis холандске националне телевизије (четворочлана екипа), теме Београд, Нови Сад, ноћни живот, активни одмор
- 20-22. август: добитници наградне игре (2 особе) додољене за време Balkan Trafik фестивала

3. Прес клипинг

У овом периоду у медијима земаља Бенелукса објављено је 70 чланака.

3.7. Скандинавија (Норвешка, Шведска, Финска, Данска)

1. Сајмови и презентације

Међународни Сајам туризма REISELIV, Осло, Норвешка, од 14. до 17. јануара

ТОС је закупила изложбени простор величине 36 м². На штанду туризма Србије учествовали су и ТОБ и организатори путовања Glob Metropoliten, Magelan Corporacija, Bon Voyage i Balkan DMC.

Одржани су састанци са бројним организаторима путовања и представницима медија. Наше агенције су на лицу места успеле да уговоре долазак група норвешких туриста у

Србију. Такође је договорено да нам авио компанија Norwegian Air Schutle одобри 10 бесплатних повратних авио карата на релацији Осло-Београд-Осло за организовање студијске посете Србији норвешких представника организатора путовања и медија.

Буџет (укупно утрошено)	Број ангажованих радника	Број радних дана
1.432.476	2	5

Међународни сајам туризма TUR, Гетеборг, Шведска, од 25. до 28. марта

ТОС је ове године први пут био носилац и организатор представљања туризма Србије на овом сајму. На типском штанду величине 24m² поред ТОС представила се Туристичка организација Београда. За подршку представљању туризма Србије ангажовна је ПР агенција TERRA NORD OY.

Састанци на штанду одржани су са Orbis Resor, једним од најважнијих организатора путовања у Шведској, City Airline, локалним нискобуџетним авио-превозиоцем, Supranational Hotels асоцијацијом хотела, TOURS TV.COM руским туристичким интернет порталом, hittaUpplevelse.se шведским туристичким порталом, као и са г-дином Јованом Радомиром, новинаром шведске државне телевизије, који је прошле године боравио у Србији у оквиру припрема за издавање своје књиге о гастрономији и коме је ТОС помогао у припреми материјала за књигу.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
1.313.136	2	5

2. Студијске посете

- 03-07. мај: представници ПР агенције за Скандинавију, TERRA NORD OY, Matti Metsalampi и Risto Hemming, тема: упознавање са туристичком понудом Србије (Београд, Нови Сад, Дунав)

- 03-06. септембар: пет организатора путовања, два представника медија, представник Norwegian Air нискобуџетне авио компаније и наш ПР за Норвешку. Norwegian Air дао је бесплатне повратне авио карте за свих 9 учесника. Ова група туристичких радника је била прва коју смо организовано довели из Норвешке. Обишли су Београд и Нови Сад са околином и отишли су из Србије са јако добрим утиском. Од пролећа 2011 године ће почети са продајом тура за Србију.

3.8. Аустрија

1. Сајмови и презентације

1.1. Дунавска туристичка берза, Беч, од 25. до 27. јануара

ТОС је наступила заједно са ТО Нови Сад. Ове године за наступ на берзи се није пријавила ниједна туристичка агенција. Наступ ТОС је био конципиран тако да представи туристички амбијент и припреми програме везане пре свега за железницу, с обзиром да је највеће интересовање показано у овом сегменту. Дата су два интервјуа. На берзи су још наступили ТО Београда и Лука Београд.

Донета је одлука да се берза убудуће одржава сваке друге године, тако да ће се следећа берза одржати 2012. године.

Одржана је заједничка конференција за медије Дунавске туристичке комисије. Србија је представила новине у понуди - увођење нискотарифних авио линија, отварање марине Апатин, понуду Бачког Петровца, отварање новог локалитета Сирмијум, јединствених речних светионика који прослављају стогодишњицу постојања, могућности увођења нове руте „Путевима мамута“, маркирање бициклическе руте, нови пројект Зелена Србија.

ТОС је представио туристичку понуду Србије на концерту групе „Сања Илић & Балканика“, одржаном 19. јуна у Бечу, у простору хале „Гасометер“, која се користи за наступе еминентних уметника из читавог света.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
528.586	1	3

3.9. Русија

1. Сајмови и презентације

ITM (Intourmarket), Москва, од 13. до 16. марта

ТОС је наступила први пут на овом сајму, на 30 м² изложбеног простора. На нашем штанду је наступио и руски организатор путовања „Плава птица“, који је нудио програме за Србију. ITM је мањи сајам од МИТТ-а и у броју излагаца и у броју посетилаца.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
913.217	2	5

МИТТ, Москва, од 17. до 20. марта

Поред ТОС, учесници на штанду турзма Србије су били туристичке организације Београда, Војводине и Новог Сада, Атомска бања Горња Тречка као и организатори путовања Follow Me и R-Tours из Београда и Плава птица из Москве.

ТОС је имала 10 састанака са изузетно јаким руским организаторима путовања које је уговорила Anna Polz, ангажовани ПР за руско тржиште.

Одржано је осим тога још 16 састанака са организаторима путовања и медија.

Другог дана МИТТ сајма организована је Конференција за руске новинаре у Амбасади Србије у Москви. Било је присутно 37 руских новинара као и 15 српских туристичких радника који су учествовали на штанду Србије. На Конференцији за новинаре су говорили амбасадорка Србије у Москви и представници ТОС-а. После Конференције за новинаре је одржан коктел у Амбасади. Служила су се храна и пиће из Србије.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
4.041.921	2	6

2. Студијска путовања:

- 09.-15. мај: групна посета организатора путовања (Planeta Tours, Paks Company, Putnik Moskva и Capital Tours) и представник ПР Агенције, тема: Београд, Војводина, манастир Студеница, Златибор;
- 07-12. септембар: групна посета организатора путовања и новинара (Beutz and Healt, Cosmopolitan Psihology, Ratanews, Eurodoctor, Jartour, Medasist) и представник ПР агенције, тема: бање Србије;
- 21-25. септембар: групна посета организатора путовања и новинара (OK Magazine, Turbusiness magazine, V otpusk portal, Pilgrim center, Radonez, VKO Travel, Marfa i Maria) и представник ПР агенције, тема: културни и верски туризам;
- 27. новембар-1. децембар: учешће ТОС у организацији промотивне туре за туроператере и представнике националне авио компаније из Украјине, који су у организацији агенције Панорамик Србија боравили у студијској посети Србије

3. Прес клипинг

- Објављено је 22 чланка у руској штампи

3.10. Кина

ТОС је учествовао у комплетној припреми наступа наше земље и био носилац представљања туризма Србије током јуна месеца на светској изложби ЕХРО у Шангају.

Целокупан концепт представљања Србије осмишљен је кроз приказ манифестација које се у Србији дешавају током сва четири годишња доба. Идеја је да се Србија представи као земља дуге традиције и културе, ведрих људи који воле да се веселе, радују и уживају у животу. Постављени су тематски постери, као и филм о манифестацијама, који су нам помогли да пренесемо ову нашу идеју о Србији као дестинацији за сва четири годишња доба.

Представљање Србије као земље која чува и поштује своју традицију и негује сећање на старе занате се састојао у томе што је опанчар на лицу места правео опанке.

Да би се позиционирали у односу на друге земље и да би посетиоци упамтили чији су павиљон посетили, осмислили смо квиз уз помоћ којег смо анимирали и приближили Србију посетиоцима нашег павиљона. Сваком ко тачно уради квиз поклањали смо сувенире са логом ТОС, које смо за ову прилику осмислили и произвели у Кини.

Израдили смо имиџ-брошуру у облику лепезе на кинеском и енглеском језику.

Лична имена посетилаца исписивана су на ћирилици и то Теслиним фонтом, уз кратко објашњење ко је Никола Тесла и шта за свет и дан данас представљају његови проналасци.

Интернет презентација ТОС је преведена на кинески језик, што сматрамо веома значајним и корисним. На сајту ће се поред свих општих, тематски одређених и других корисних информација, наћи и списак одабраних агенција, ради подстицања привредно-економског развоја.

ТОС је суиздавач монографије „Serbia Expo 2010“ која је предвиђена да се поклања VIP посетиоцима нашег павиљона. ТОС је посебну пажњу посветио одабиру текстова и фотографија, иако је рок за израду био кратак, с намером да се представе најлепше дестинације, природне лепоте, највреднији примерци културно-историјског наслеђа, људи, обичаји, храна, дакле све оно што чини најбоље из Србије а њу једном целином.

За потребе промоције нашег наступа, са ТОС на светску изложбу у Шангају, били су позвани и присутни новинари следећих медија:

Пресс – Ђоко Кесић

Тањуг – Маја Бекчић Петровић

Блиц – Жељка Јефтић

Б92 – Раде Кричак

Укупно утрошено	Промотивни материјал и сувенири	Број ангажованих лица	Број радних дана
6.000.000 динара	<ul style="list-style-type: none">- Брошура у облику лепезе (тираж 35.000) – 6.000 евра- Филм о манифестацијама у Србији – 271.400 дин- Монографија „Serbia Expo 2010“ – 150.000 дин- Постери (26 комада) – 1.000 евра- Мараме за информаторе – 400 евра- Сувенири, рађени у Кини – 13.374 евра- Сувенири, рађени у Србији (ајвар, чокањи, слатко) – 600 евра- разгледнице -400 евра- превод сајта и промо материјала на кинески – 1000 евра;- мат. За квиз, испис ћирилицом, roll up – 800 евра	6 Четири представни ка медија	12 7
	Око 3.000.000 динара	3.000.000	

		дин.	
--	--	------	--

3.11. Јапан

1. Сајмови и презентације

Kanku Tabihaku, Osaka, 27. i 28. mart 2010

Овај међународни сајам је највећи догађај у свету туризма у западном Јапану. ТОС и српски туризам су на овом сајму представљени од стране словеначког организатора путовања Rapomatic из Љубљане, који има и представништво у Београду. Они су представљали и Туристичку организацију Словеније и Туристичку организацију Црне Горе. Направљена је заједничка брошура за ове три земље на јапанском језику са главним туристичким дестинацијама као и једна 8-дневна тура која обједињује све три земље.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
550.000	/	/

JATA WTF, Tokyo, 24. do 26. marta 2010

Туристичка организација Србије је по пети пут наступила на овом сајму који је највећи у Јапану. Заједно са нама је наступила и Туристичка организација Београда. Имали смо мали штанд од 18 м2, али на одличној локацији.

Првог дана сајма је ЈАТА (Јапанско удружење туристичких агенција) организовала семинар на тему туристичке понуде Србије, Македоније и Албаније. Три велике јапанске агенције које су биле у инспекцији су преносили своје утиске о свакој земљи појединачно. Једино је Србија имала додатних 10 минута за које је време сарадник ТОС-а г. Михајло Јамасаки одржао презентацију о Србији на јапанском језику. Предавање је одржано пред око 40 преставника јапанских организатора путовања и медија.

За време трајања сајма смо одржали састанке са следећим значајним организаторима путовања: JTBVacations, Hankyu Travel Express, Keihin Kikaku International, PSG, Jalpak International. Све ове агенције ће следеће године уврстити Србију у своје програме.

Diamond Big Co., најтиражнији јапански издавач туристичких водича, је најавио да ће следеће године објавити засебну публикацију само о Србији и Црној Гори. До сада је Србија била представљена са 22 странице у заједничкој публикацији са осталим земљама централне Европе.

2. Студијско путовање

- од 03. до 06. јуна, пет јапанских организатора путовања: JTB World Vacations, Jalpak International, PSG Japan, Keikin Kikaku International i JATA, обишло је Ниш, Манастир Студеницу, Оплепац, Београд, Фрушку Гору, Сремске Карловце и Нови Сад. Тема обиласка је култура. Последњег дана у просторијама ТОС је организована радионица са организаторима путовања из Србије.

3. Разно

- JICA (Japan International Cooperation Agency) је послала свог експерта за туризам, господина Shoichi Kunitamu, који је четири месеца боравио у Србији. Он је седео у ТОС, са задатаком да се упозна са нашом ситуацијом и да своје предлоге који би могли да помогну српском туризму како у организационом тако и у финансијском смислу. МЕРП и ТОС су одржали више састанака за г.Кунитаму. Он је обишао Дунавски коридор и Ковачицу.

- Г. Shoichi Kunitama је на крају свог боравка у Србији, 07.09.2010, одржао предавање у просторијама ТОС на тему: Специфичности јапанског туристе и JICA помоћ туризму Србије. Присутни су били представници МЕРП, ТОС, организатори путовања и водичи из Србије.

- JICA Balkan Office – Beograd је у договору са ТОС, послала предлог својој централи у Токију, да јапанска страна о свом трошку финансира пут и једногодишњи боравак (канцеларија, плата, смештај) за особу коју би ТОС послао а која би у Токију радила на промоцији српског туризма (work and train program). JICA централа је позитивно оценила овај предлог тако да је реално очекивати да крајем 2011 године дефинитивно одобре овај програм.

VIII Сарадња са међународним организацијама

1. Европска туристичка комисија

Састанак Одбора директора и Генерална Скупштина Европска туристичке комисије, Брисел, 10. јун

Одбора директора и Генерална Скупштина, Брисел 10. јуна

Боравак у Бриселу овим поводом је искоришћен и да се одржи састанак између Гордане Пламенац, директора ТОС, Криса Вандербрука из ВФЕ, тј. Бриселског сајма, Елене Симон Попе, бившег представника румунске туристичке организације у Бриселу и Срђана Цвијића, економског саветника Амбасаде РС. Разматрано је могуће учешће Србије или Дунавског региона на Сајму туризма „Le Salon des Vacances“ у Бриселу, од 3-7. фебруара 2011 године, у својству официјелног партнера сајма.

Првобитна идеја је била да се Србија, Румунија и Бугарска представе регионално и као такви буду домаћини сајма, али је за ову идеју остала заинтересована само Србија, односно ТОС. У недостатку средстава за самостално учешће, укључио се и Дунавски центар за компетенцију, да финансијски помогне учешће Србије као земље домаћина, односно партнера Сајма.

Овом приликом је речено да ово тржиште може бити јако интересантно за нас, јер посебно становници Брисела спадају у највеће потрошаче у Европској унији

Састанак Одбора директора и Генерална Скупштина

Састанак Одбора директора Европске туристичке комисије је започео предлогом за избор новог председника, досадашњег потпредседника, гђе Petre Hedorfer, која је предложила за потпредседнике Peter Wilde-Белгија, Dmitrij Piciga-Словенија и Ivan Rona-Мађарска.

Најактуелније је било питање Француске и њеног става да неће да плате чланарину уколико се нешто не промени у раду ЕТЦ, али без конкретних предлога. Француска такође сматра да се превише средстава издваја за административне трошкове (37%буџета). Скренута им је пажња да је тај проценат у неким НТО већи и да је то јако добар проценат за сваку компанију, као и да је до сад одговорено свим њиховим захтевима ка побољшању рада, као што су преусмерење више новца на САД тржиште или смањење трошкова одржавања сајта. Такође, и да је по члану 18 Статута потребно тако нешто најавити 12 месеци раније како се мањак средстава у буџету не би одразио на планиране активности ЕТЦ за ту годину. VisitBritain је платио чланарину у међувремену. Резиме састанка је да се за следећи, 8.октобра:

- административни трошкови смање за 10-15%
- преокренути се са САД тржишта на тзв emergency тржишта
- расписати тендер за новог Извршног директора
- усвојити нов Статут који дефинише позиције земаља и чланарине
- у план и сценарио рада убацили део за комерцијалне partnere као додатни вид финансирања.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
258.377	2	3

**Састанак Одбора директора и Генерална Скупштина, Гент, Белгија
08. октобар 2010.**

Због смењивања директора НТО Словеније и Мађарске, састанак је започео питањем реизбора потпредседника Европске Туристичке Комисије -ЕТЦ. Дат је предлог за Гордану Пламенац, Србија и Мишел Ферла, Швајцарска, који су касније једногласним изгласавањем ГС изабрани на ове позиције. Реизбори су извршени и у оперативним групама за Канаду, УСА, МТН групу.

Потреба оснивања стратешког тима, јер није лако ускладити различите интересе појединачних земаља. У овом тренутку не постоји јасна стратегија. Треба утврдити правац у ком ЕТЦ треба даље да иде, која би то била нова тржишта, треба направити евакуацију како видимо ЕТЦ на другим тржиштима. Формирати буџет за маркетинг сегмент. Предлог да се за следећу годину отвори Кина као тржиште, и припреми информација о Индији. План активности за следећу годину правити у складу са мањком у буџету због иступања Француске и Велике Британије из чланства. Такође, уложити додатне напоре да се више новца добије из привреде.

Закључак је да ЕТЦ мора бити и остати присутан на УСА тржишту, због броја долазака са тог тржишта али и имајући у виду да велики број земаља чланица нема своја представништва на овом тржишту. Потребно је дефинисати како и са чим ЕТЦ иде на тржишта и коју врсту производа би требало да нуди. Предност Европе је у различитости понуде. Процена је да би крајем 2020 године могло бити 56 милиона путовања у Европу, и то највише из Азије, што би било повећање од скоро 48%.

На свему овоме треба радити заједно са Европском Комисијом која појачава свој интерес за бренд Европе.

Према одлуци са претходног састанка, из чланства, због неизмирених чланарина су искључени Украјина, Македонија и Грузија, тако да ЕТЦ сада броји 36 земаља чланица, а предстоји расписивање избора за новог Извршног директора.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
273.755	2	3

e-Business Academy од 20. до 22. октобра

- ТОС је била домаћин *e-Business Academy*-је коју већ 10 година организује Европска туристичка комисија. Тема овогодишње академије била је *New Technologies and Emerging Markets*, где су представљене најновије технологије, са акцентом на мобилне уређаје и на који начин они могу допринети туризму. Такође, представљен је значај нових тржишта као што су Кина, Индија и Бразил и какав ће они имати утицај на развој туризма у наредном периоду.

На академији је учествовало 60 учесника, представника националних туристичких организација, као и спонзора из светских компанија, који су своја искуства пренели кроз презентације и радионице. Након завршене академије, учесници су у полудневном разгледању упознати са знаменитостима главног града и животом у њему.

- *ETC Newsletter, www.visiteurop.com*

Редовно се достављају вести о туристичкој понуди и манифестацијама у Србији.

2. Дунавска туристичка комисија

Састанак Маркентишког одбора, Беч, 27.01.2010. године

Након представљања новог Генералног Секретара, Bettine Schukert, на састанку су усвојени следећи закључци:

а) actb/Donausalon 2010 – утисци о овогодишњој берзи су да нису омогућени најбољи услови за рад и да је интересовање купаца за земље источне Европе, слабији него ранијих година. Учесници су се сложили да повратак на одржавање берзе сваке друге године може допринети квалитетнијој берзи

б) ове године ДТК слави 40 година постојања и тим поводом ће бити одштампан заједнички лифлет, мада није тачно дефинисано на који начин ће се обележити овај јубилеј

в) свака земља је укратко представила активности у протеклој години

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
51.460	1	2

Генерална Скупштина, Бродарска и Бицикличка конференција Дунавске Туристичке Комисије, 30.11.-02.12 2010, Будимпешта, Мађарска

Оно што је доминирало на овој Генералној Скупштини је значај доношења Дунавске Стратегије, као најважнијег документа на коме ће се већим делом базирати рад у будућем периоду. Установљењем Дунавског региона прошириће се и облици сарадње, а све добија и политичку димензију иницирану интересима ЕУ

Овом приликом је донета и Маркетинг стратегија, која садржи нов концепт, акценат се ставља на националне паркове и резервате у тесној спрези са културом. За будући период, потребно је наћи нове стратешке партнере, дефинистати приоритетна и секундарна тржишта, прилагодити вести тржишту, нпр Јапану, јер је интересовање јапанског тржишта за Дунав у порасту

Тема за следећу годину је Дунав-чиста (незагађена) природа која се добро слаже са бициклизмом и пешачењем.

Чланарина се, уважавајући последице економске кризе и буџете НТО, смањује на 12.000 евра у 2011. години.

У циљу унапређења активности, ДТК се укључила у два пројекта ЕУ, са тенденцијом проширења овог вида рада у коме би се пласирале заједничке идеје и жеље земаља чланица. То су “TransDanube” који се бави природним ресурсима и “Destination Danube” (градови и култура, носилац ТИНА. Предлог је да се установи рута културног туризма на Дунаву, концентрисати се на метрополе, али не занемарити остале градове на Дунаву.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
78.429	2	3

GTZ ORF Camping Workshop, Колашин, Црна Гора, 8.-10. јун

Током овог workshop-а представљен је нови GTZ пројект. Циљ пројекта је усаглашавање понуде кампова у Албанији, Босни и Херцеговини, Македонији, Црној Гори и Србији са европским и међународним тржиштем. Западни Балкан би требало да постане атрактивна туристичка дестинација за камповање туриста и привлачење партнера везаних за пружање услуга камповања.

Конференција „Будућност дунавског региона“, Брисел, 05.-06. октобар 2010. године

На конференцији „Будућност дунавског региона“, 06. и 07. октобра 2010. године, у Бриселу представиле су се подунавске земље. Ово је трећа Конференција коју организује на сваке две године немачка покрајина Баден Виртемберг у циљу повећања видљивости подунавског региона.

Овај догађај је замишљен као један у низу у оквиру OPEN DAYS-а, европске недеље региона и градова, а у оквиру „Европске недеље регионалног развоја и сарадње“.

Оно што је заједничко свим говорима је да је акценат стављен на предстојеће усвајање Дунавске Стратегије. Јединствено мишљење је да треба да постоји синергија на нивоу реализације пројеката, односно да се кроз сарадњу на макрорегионалном нивоу, може добити пуна подршка ЕУ. Дунавска Стратегија је простор и инструмент за развој свих земаља, посебно за Србију, с обзиром да није земља чланица ЕУ и не може самостално аплисирати за фондове, али јесте мултинационална и културална земља.

За ове потребе, ТОС је на простору димензија 3 x 2 м², имала штанд, поред ког се налазио и штанд АП Војводина. Туристичка понуда земље је била презентована промотивним материјалом који је представио понуду културно-историјског наслеђа (манастири, тврђаве, римско наслеђе...), природне потенцијале, односно Зелене Србије са националним парковима и резерватима, понуду градова и салаша, пре свега Београда и Новог Сада, укључујући и манифестације и друге програме, могућности за бављене активним одмором, уз дегустацији вина (ракије) као дела гастрономске понуде и саставног дела још једне европске руте-винских путева, све ово уз пројекцију одговарајућих фотографија овим туристичким понудама.

Конференција European Parliament Magazine, Брисел, 29. новембар -03. децембар

Тема Конференције је била Туризам у југоисточној Европи. Презентације су држали Дунавски центар за компетенцију и Бојан Зечевић, председник УО ТОС. ТОС је био представљен на малом штанду, опремљеном конструкцијом са постерима, на коме је дељен промотивни материјал. Пред учешћа на Конференцији, одржано је и неколико састанака са различитим учесницима поводом партнерства ТОС-а и ДСС на бриселском сајму туризма у 2011. години.

Учешће у обликовању Дунавске стратегије

Захваљујући одлуци Европске комисије да приступи изради Стратегије о Дунаву, Дунав би требало да буде један од најважнијих промотивних паневропских производа. Креирање пројеката из ових области са аспектом регионалности свакако је конципиран и као темељ за значајан допринос у изради Дунавске стратегије.

Хиљаде туриста већ данас посећују Србију долазећи Дунавом. Стотине дунавских крузера имају у својим навигационим мапама и итинерерима луке Србије и све оно што Србија дунавском путнику пружа – богатство речне флоре и фауне, националне паркове, културне споменике и своју историјску баштину, градове и утврђења, споменике из римског доба и корен и срце самог нашег постојања на овим просторима – споменике неолитске цивилизације, али и могућности за активнији доживљајем свега кроз вожење бицикла, пешачење, наутичарске спортове и друге видове активности. Један од најзначајнијих туристичких производа и директан пут Србије у Европу је Дунав.

IX Промоција у земљама региона

Мађарска

1. Сајмови и презентације

1.1. Међународни сајам туризма UTAZAS – Будимпешта, од 04. до 07. марта

На Сајму се представило 45 земаља и обишло га је око 50.000 посетилаца.

Закупљен је штанд величине 100 м². Поред ТОС, на заједничком штанду учествовале су и Туристичка организација Војводине, Туристичка организација Београда и туристичке организације градова и општина из Војводине.

На Сајму су се представили туристички потенцијали Србије, са посебним нагласком на одмор у природи, путеве културе, манифестације. Посетиоцима је дистрибуирана и брошура „52 викенда у Србији“ преведена на мађарски језик.

Највеће интересовање посетиоци су показали за Београд, Ђердап и туристичку карту Србије.

Први дан Сајма штанд је посетио г-дин Дејан Шаховић, амбасадор Србије у Будимпешти, који је други дан организовао пријем у Амбасади за делегацију из Србије.

Изјава је дата за Мађарски радио – српска редакција.

Разговори су обављени са туристичким агенцијама Intersun tours, Elenite Travel Agency, Hostel Palace Okolyanum које су показале интерес да сарађују са туристичким агенцијама из Србије.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
1.257.876	3	6

1.2. Аеромитинг, Кечкемет, 07. и 08. август

У сарадњи са аероклубом „Галеб“ ТОС се представио на једном од највећих аеромитинга у Европи. У два дана пред великим бројем посетилаца – према неким проценама више од сто хиљада по дану – представили су се авиони и хеликоптери, од олдтајмера до модерних летилица. Учесници су били из 20 држава – ратна ваздухопловства, аероклубови, приватни корисници, акробатске групе. У летачком делу програма Србију је представила Војска Србије, а изложени су били „Утва 66“ и „Галеб Г-2“ власништво аероклуба „Галеб“, поред којих је стајао инф пулт ТОС-а са промотивним материјалом.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
128.862	2	3

2. Разно

- Студијско путовање представника ТОС у Европску престоницу културе, Печуј;
- Дистрибуција ТОС-овог пропагандног материјала на МОЛ пумпама у Мађарској;

У Сарадњи са „МОЛ“ Србија организована је дистрибуција промо материјала ТОС, укупно 10.800 примерака брошуре „52 Викенда у Србији“ – на мађарском језику и карта „Кампови Србије“ на енглеском језику на пумпама МОЛ у Мађарској. На 14 пумпи постављено је 27 Инфо кутија са нашим материјалом који смо проверили приликом посете Кечкемету.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
301.127,00	1	2

Словенија

1. Сајмови и презентације

Међународни сајам туризма „Turizam in prosti čas“, Љубљана, од 21. до 24. јануара

На Сајму се представило 150 учесника из 13 држава и обишло га је око 13.000 посетилаца. Акредитацију је добило 226 представника медија. Поред туризма Словеније на Сајму су се представиле и земље: Црна Гора, Македонија, Босна и Херцеговина, Хрватска Шпанија, Турска, а по први пут Мађарска, Грчка и Тунис.

ТОС је закупила штанд величине 80 м2. Поред ТОС, на заједничком штанду представиле су се и туристичке организације Војводине, Београда, Чачка, Златибора, Смедерева, Ниша, Крушевца, Новог Сада, Сремске Митровице, Сенте и Општине Нови Бечеј.

Нару houг на штанду туризма Србије организован је 22. јануара 2010. године, на коме су присуствовали: г-дин Предраг Филипov, амбасадор Србије у Љубљани, г-ђа Александра Станковић, саветник, као и представници медија.

За представљање на Сајму, ТОС је превео брошуре „52 викенда у Србији“ и „Србија за младе и радознале“, на словеначки језик.

Највеће интересовање посетиоци су показали за активни одмор у Србији и кампове.

У оквиру Сајма, а у организацији Туристичке организације Словеније одржан је округли сто на тему „Zeleni turizem – nov izziv turizmu JV Evrope. Говорници на округлом столу били су: Димитриј Пицига, директор Словеначке туристичке организације, Миха Ковачић, директор Завод-Конгресно туристични урад, Зоран Стрезовски, директор Македонске туристичке организације, Горан Блажић, директор Хрватске туристичне скупности, Павле Ђукић, сарадник у ТОС и Даниел Марушић, директор ДМЦ агенције „Дубровник травел“. Након обраћања скупу свих учесника, отворена је расправа и донесен закључак да су све земље у региону на самом почетку у погледу „Зеленог туризма“ и да је моменат да се о стандардима постигне договор у овој фази.

Интервјуи су дати за: Туристичку призму, Гуливер продукцију из Крушевца, Хрватски радио – туризам инфо и „Дневник“ Нови Сад. Разговор је обављен са новинаром телевизије Ново место „Ваш канал“ и новинарком листа Дневник.

Словеначки часопис *Navtika* из Марибора показао је интересовање да у часопису објави репортажу о Србији.

Разговори су обављени са туристичким агенцијама *Noricum turist agency*, *Quo Vadis* и *Палма* из Словеније, као и *Croatia Expres*, *Nave* и *Adria Airways* из Хрватске. Наведене агенције показале су интерес да у оквиру својих понуда укључе и Србију.

Организације које су заинтересоване за успостављање сарадње и повезивање на сличним пројектима су: *Zavod za kulturo in turizem*, *Fakulteta za turistične studije Portorož*, *Jarina – Zadruga za razvoj podeželja*, *Hrvatski farmer*, *Kulturno izobraževalno središte Postaja Otoče-Brezje*.

Представници Загребачког велесајма посетили су штанд Србије и понудили ТОС да наступи на Сајму туризма у Загребу, који се одржава у априлу месецу. Након обављеног разговора изјавили су да ће иницирати да се Хрватска представи на Београдском сајму туризма.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
1.568.737 динара	2	6

Промоција туризма Србије у Љубљани, 20. јун

У оквиру Фестивала „Јуни у Љубљани“ ТОС је био покровитељ концерта групе „Сања Илић & Балканика“ који је одржан у послеподневним часовима на Прешерновом тргу у Љубљани. Концерту је присуствовала гђа Драгана Ђурица, економски саветник у Амбасади Републике Србије у Љубљани.

Представљена је целина туристичке понуде Србије, с посебним нагласком на: догађаје и фестивале у Србији у току летње туристичке сезоне, брошуру „52 викенда у Србији“ на словеначком језику, активни одмор у очуваној природи...

Промоција туризма Србије у Марибору, 26. јун

На Лент фестивалу који се одржава сваке године у јулу месецу, група „Сања Илић & Балканика“ одржала је концерт на коме је ТОС промовисао туристичку понуду Србије.

Концерту је присуствовало око 1.000 људи. Посетиоци су показали интересовање за Београд, Копаоник, Тару.

2. Студијска путовања

- медији: ТВ Словенија, часопис „Дневник“, часопис „Липов лист“, Go-Misce ревије „Одмор“ и „Конгрес“; туристичке агенције: „Палма“ и „Collegium Mondial Travel“, од 24. до 28. марта – Копаоник, Етно село Латковац, Сремска Митровица, Бања Ковиљача и Београд.
- Туристичка агенција „Палма“ у своју понуду укључила је и посету манифестацији Beer Fest у Београду.

3. Прес клипинг

Резултат студијског путовања је 6 објављених чланака.

4. Остало

- Припрема и организација дводневног састанка WSTE у Београду на тему „Припрема тренера за обуку за област Вино, култура, туризам, размена“. На састанку осим представника Савета Европе учествовали и едукатори из Грчке, Аустрије, Републике Српске, Италије и Србије. Одржао две презентације, једну о винском туризму Србије и једну о програму обуке о вину и винском туризму. Обука је спроведена од 20.-27. септембра 2010. године у Београду у просторијама ТОС.

Босна и Херцеговина

Сајмови

Међународни сајам туризма, угоститељства и трговине „Медитерански дани“, Требиње, од 8. до 10. априла 2010.

ТОС се представио на изложбеном простору величине 30 м², на коме су наступиле и ТО града Крагујевца, ТО Регије Западна Србија, ТО Аранђеловац и ТО општине Ивањица.

На сајму је представљена туристичка понуда Србије са посебним нагласком на туристичкој понуди планинских и бањских места, туре посебних интересовања као сто су: манастирске, винске и еко туре, туризам на селу, манифестације и активни одмор у Србији.

Остварени су бројни контакти са представницима медија искључиво на отварању сајма (Дневни аваз, РТРС, Привредна штампа, Новинска агенција ФЕНА, Ослобођење).

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
164.636 динара	2	4

Представник ТОС је посетио Филмски фестивал у Сарајеву и учествовао на промоцији пројекта USAID, Film in Serbia.

Међународни сајам Господарства у Мостару, од 13. до 17. априла 2010.

Република Србија као земља партнер на Сајму господарства Мостар 2010, представила се путем наступа привредних субјеката и презентацијом културних, туристичких, гастрономских и етнографских особености на простору од 900 квадратних метара.

На централном штанду поред ТОС, представили су се: МЕРР, СИЕПА, Привредна комора Србије, Министарство културе, Министарство трговине, Министарство иностраних послова, Регионалне привредне коморе, Туристичка организација Београд и друге локалне туристичке организације.

ТОС је на 13. сајму Господарства у Мостару представила:

- публикације "52 викенда у Србији", "Србија за младе и радознале" и "Природа Србије-одмор у покрету" и туристичке публикације локалник ТО,
- нову интернет презентацију ТОС уз подршку за ту намену посебно израђеног видео спота,
- сувенире као део традиционалног стваралаштва народа Србије, који су били изложени у просветљеним витринама,
- промоцију 50-годишњег јубилеја Фестивала у Гучи, кроз наступ оркестра Дејана Петровића;
- промоцију манифестације "Beer fest".

За потребе промоције Србије, постављена је изложба фотографија најлепших природних амбијената Србије, коју је припремила фирма „Пропаганда – Србија од срца“.

13. Међународни сајам Господарства 2010. отворио је председник Републике Србије Борис Тадић, који је посетио и штанд Републике Србије.

На сајаму је министар Млађан Динкић, са Миланом Зеленовићем, чланом Председништва БиХ, потписао споразум о сарадњи у области туризма.

Представници ТОС и ТОБ, на позив градоначелника Мостара, Љуба Бешлића, имали су састанак са темом зајеничких пројеката и заједничке промоције у региону.

Представници ТОС и ТОБ имали су састанак и са госп. Иваном Марић, начелником привреде града Мостара и Андријом Крешићем, директором Турисичке заједнице Херцеговачко-Неретвљанске жупаније.

Градоначелник града Мостара, Љубо Бешлић, заједно са градоначелником града Загреб, Миланом Бандићем, посетили су штанд Републике Србије, упознали се са туристичком понудом Србије и пропратили део програма у организацији ТОС.

Остварени су бројни контакти са представницима медија (РТРС, ФТВ, Алтернативна ТВ, Хит ТВ, ТВ Мостар, Инфобиро ТВ Дневни аваз, Ослобођење, Еуро Пресс, Независне новине, Радио Републике Српске, Радио Сарајево, Радио Бобар...)

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
1.211.209 динара	2	5

Међународни сајам туризма, угоститељства, лова и риболова „ЛОРИМЕС“, Бања Лука, од 03. до 07. новембра

ТОС се представила на штанду величине 40м² заједно са туристичким организацијама Војводине, Београда, Смедерева, Ниша, Златибора, Шида и Аранђеловца.

ТОС је објединила туристичку понуду Србије са посебним нагласком на туристичку понуду планинских и бањских места, туре посебних интересовања, као што су манастирске, винске и еко туре, туризам на селу, туризам на Дунаву, манифестације и активни одмор у Србији.

У првих 8 месеци 2010. године, број туриста из Босне и Херцеговине који су посетили Србију био је 40.310, што их ставља на прво место свих иностраних туриста.

Остварени су бројни контакти са представницима туристичке привреде и медија.

Интервју је дат за следеће медије: РТРС, ТВ Бања Лука, Федерална ТВ, Радио Бања Лука, Радио Босна и Херцеговина, Новинска агенција ФЕНА, Привредна штампа, Ослобођење.

Одржан је и састанак у Туристичкој организацији Републике Српске, као и састанак у Туристичкој организацији града Бања Лука. Предложено је да се у оквиру промоције у региону, представи туристичка понуда Републике Српске у просторијама ТОС-а, а након тога да се презентује туристичка понуда Србије у Бања Луци. Подршку таквој промоцији дао је и градоначелник града Бања Лука, господин Драгољуб Давидовић.

Штанд ТОС посетио је и господин Предраг Глухаковић, министар у Министарству трговине и туризма Републике Српске. Истакао је да ће Министарство подржати сваки вид обостране промоције, и нагласио да је то све и у оквиру потписаног протокола о сарадњи у сфери туризма, а који су на сајму Господарства у Мостару потписали Млађан Динкић, министар у Министарству економије и регионалног развоја и господин Милан Зиројевић, члан Председништва Босне и Херцеговине. Свакако треба напоменути да је Министарство трговине и туризма Републике Српске сносило трошкове наступа ТОС на сајму у Бања Луци (закуп простора и израде штанда).

Састанак је одржан и са госпођом Татјаном Булајић, директором Туристичке организације општине Требиње где је договорено да се у Информативном центру ТО Требиње дистрибуира одређена количина промотивног материјала ТОС-а, из разлога што ТОС за 2011. годину није планирано учешће на Сајму туризма у Требињу.

Представници ТОС ТОБ имали су састанак са господином Александром Пастиром, чланом борда директора Светске рафтинг асоцијације, као и са представницима Туристичке агенције GUIDELINE, која је организатор Светског купа у рафтингу на Врбасу, Бања Лука. Изразили су и интересовање да их повежемо са Мокром Гором и Шарганском осмицом како би радили заједничке програме. Одређени вид сарадње су успоставили са Рафтинг клубом у Нишу, који су заинтересовани да се кандидују за Европски куп у рафтингу на реци Нишави.

ТОС је добитник Златне плакете за организованост наступ и допринос развоју сајма.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
140.170 динара	2	5

Трошкове закупа простора и израде штанда ТОС сносило је Министарство трговине и туризма Републике Српске у износу од 145.000 дин.

Црна Гора

Сајмови

Сајам туризма „Метубес“, Будва, од 10. до 13. фебруара

ТОС се представила на штанду величине 28 м². Графике на штанду представљале су целокупну туристичку понуду Србије са нагласком на зелену Србију, активан одмор у природи, 52 викенда у Србији, путеве културе као и туристичку понуду Србије за зимску сезону 2009/2010.

Заједно са ТОС представиле су се и туристичке организације Војводине, Регије Западна Србија, Крагујевац, Ивањица, Златибор (хотел Олимп-Златибор) и Пожега.

Штанд су посетили Предраг Ненезић, министар туризма у Влади Црне Горе, Рајко Бујковић, извршни директор Јадранског сајма као и колеге и представници туристичке привреде из Црне Горе и земаља у региону са којима су остварени бројни контакти. Уз подршку ТОС-а, Туристичка организација Регије Западна Србија је у пројекту прекограничне сарадње са Туристичком организацијом Регије Бјеласица и Комови. Туристичка организација Златибора је већ у сталној сарадњи међусобне промоције са локалним Туристичким организацијама Црне Горе. Такође, штанд ТОС, посетили су бројни медији за које су дате изјаве: TV Будва, Pink M, Pro TV, Радио R и Радио Слободна Европа.

Посетиоци сајма највише интересовања показали су за понуду бања Србије, Златибор, сеоски туризам, манастире.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
509.501 динара	2	4

Македонија

Међународна берза и сајам у Охриду, 17. до 19. јануара 2010. године, Македонија

ТОС се представио на изложбеном простору величине 16 м², на коме су наступиле и ТО Војводине, ТО Сокобања, ТО Алексинац и ТО Бајина Башта.

ТОС је објединио туристичку понуду Србије промоцијом своје брошуре ”52 викенда у Србији”, али су представљене и туре посебних интересовања као сто су, манастирске и Трансроманика- Романички путеви европског наследља, затим, туризам на селу, туризам на Дунаву, манифестације и активни одмор у Србији.

Што се тиче публикација, посетиоци су највише били заинтересовани за брошуру „52 викенда у Србији“, Карту манастира, „Сеоски туризам Србије“, „Карту кампова“ и брошуру „Србија за младе и радознале“.

Остварени су бројни контакти са представницима медија у току одржавања Сајма.

Буџет (укупно утрошено)	Број ангажованих радника	Број радних дана
229.123 динара	2	4

Бугарска

Међународна карневал у Пернику, 29. јануара до 1. фебруара 2010. године, Бугарска

Карневал у Пернику је окупио 6.000 учесника из 16 земаља.

Србију је на поменутој манифестацији представљала Туристичка организација града Лесковца.

ТОС је у Пернику у време карневала радила промоцију брошуре „52 викенда у Србији“ на бугарском језику. Показано је велико интересовање посетиоца за туристичку понуду Србије. Највеће интересовање је показано за Београд, Нови Сад, бање Србије и манифестације Ехит, Гучу и Роштиљијаду.

Промоција брошуре 52 викенда у Србији, Кјустендил, од 17. до 20. јуна 2010. Бугарска

Град Кјустендил је ТОС обезбедио бесплатан штанд, на коме су се дистрибуирале брошуре „52 викенда у Србији“, на бугарском језику, и Туристичка карта Србије на енглеском и српском језику. Такође, штанд је обезбеђен и за Регионалну туристичку организацију Западна Србија, на коме се делила нова брошура о туристичкој понуди Западне Србије и сувенири из Западне Србије.

Посећеност је била велика, као и интересовање за туристичку понуду Србије. Подељено је 700 брошура 52 викенда у Србији и 300 Туристичких карата Србије. Највеће интересовање показано је за Београд, Сокобању, Врњачку Бању, Златибор и Сабор трубача у Гучи.

У оквиру поменуте манифестације одржан је и Туристички форум на тему "Сарадња пограничног дела Бугарске, Србије и Македоније у заједничким пројектима. (Интересовање је показано за инвестирање у Врањску бању у Србији и бању у Старом Негоричану у Македонији). Као веома значајан туристички потенцијал за заједничко улагање Србије и Бугарске поменута је Стара планина.

Сајам Зелени дани у Софији од 15. до 18. априла

На тргу испред Националног театра Иван Вазов у Софији. Сајам је одржан по први пут у организацији Бугарске асоцијације за алтернативни туризам, Odisseia, Француског института за културу у Бугарској и коалиције “За природу”. Сајам је одржан са циљем да се јавност упозна са представницима тзв. зеленог таласа у туризму, приватним предузетницима и представницима невладиног сектора. ТОС је на овом сајму представио туристичку понуду Србије а највеће интересовање је било за сеоски туризам.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
-----------------	--------------------------	------------------

Студијско путовање за свеукупног победника манифестације Златне руке 2007.

Манифестација "Дани трешње" послужила је као повод да се организује студијска посета Бугарској за добитника награде Златне руке 2007. у категорији за свеукупни наступ (Регионална туристичка организација Западна Србија).

Румунија

1. Сајмови и презентације

Сајам туризма "Estival", од 22. до 25. априла, Арад

На позив Привредне коморе Арада, ТОС је учествовао на Сајму на изложбеном простору величине 12 м2. Трошкове штанда и промоције сносио је организатор Сајма Ехро Арад International.

Дистрибуирана је и брошура „52 викенда у Србији“ на румунском језику. Први дан Сајма на штанду се представила и Туристичка организација Вршца.

Сајам је посетио др Драгомир Раденковић, генерални конзул у Конзулату Републике Србије у Темишвару.

Разговори у Араду обављени су са представницима агенција „Comati PSG“ и „Lang Travel“ из Темишвара.

У директном контакту са посетиоцима Сајма дошло се до закључка да Србија тржишту Румуније може да понуди: Београд, музику, храну, манастире, села, активни одмор и винске туре.

У Темишвару је одржан састанак са Драгославом – Жељком Аџићем, председником Српско-Румунског центра за развој у оквиру кога послује радио станица „Радио Банат Линк“ и новине „Темишварски весник“.

Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
Арад 134.934 динара	2	6

5. Остало

- ТОС је учествовао на првој међународној конференцији и трговинском сајму здраве, еколошке и органске производње у организацији „Биопланет“. Конференција је одржана од 30.05. до 02.06. на Златибору. Током конференције организована су разна предавања, радионице, округли столови и дискусије. На конференцији је, између осталог, истакнут значај развоја Екотуризма у Србији.

X Конгреси биро Србије

I Активности на домаћем тржишту

Конгресни биро Србије функционише на бази партнерства са представницима конгресне привреде (конгресним центрима, хотелима и агенцијама). До сада је Програму партнерства приступило 63 компаније који чине конгресну индустрију Србије. Током године су обављени

састанци са свим представницима, на основу чега је формиран Саветодавни одбор Конгресног бироа Србије, који је први састанак имао 10. децембра 2010. године. У раду одбора учествују директор ТОС, државни секретар за туризам из Министарства економије и регионалног развоја, директори три изабрана хотела, два конгресна центра, три агенције за организовање пословних догађаја и путовања и за пружање услуга.

1. Организовање и учешће на сајмовима и туристичким манифестацијама у земљи

Конгресни биро наступа на сајмовима и туристичким манифестацијама у земљи у складу са планом и програмом ТОС.

1.1. Међународни сајам туризма IFT Београд, 24 – 28 фебруар

На штанду ТОС, Конгресни биро је представио промотивне материјале и капацитете конгресне индустрије Србије.

1.2. Скуп конгресне индустрије, 24. фебруар

Конгресни биро је 24. фебруара одржао годишњи састанак конгресне индустрије. На састанку је презентован Извештај о реализованим активностима у 2009, као и План активности за 2010 годину.

1.3. Едукативни програм Међународног сајма туризма IFT Београд

Конгресни биро је учествовао на сесији са темом „Дунав“

Сврха	Буџет	Број ангажованих лица	Број радних дана
Сајам туризма Београд	0	3	5
Скуп конгресне индустрије	0	3	5
Едукативни програм	0	1	2

2. Оглашавање и промоција у домаћим медијима

Активности се везују за сарадњу са домаћим часописима специјализованим за туризам и конгресни бизнис.

2.1. “SEE BTM” – домаћи магазин који се бави конгресним туризмом.

Облик сарадње: објављивање вести на континуелној основи

2.2. “SEE Meeting Planners Guide” - домаћи водич који представља конгресне капацитете у региону Југоисточне Европе.

Облик сарадње: објављивање профила Конгресног бироа и Србије као конгресне дестинације на 2 стране.

2.3. „Економист“ – домаћи магазин намењен стручној јавности из области економије, банкарства, финансија, осигурања и уопште менаџмента предузећа.

Облик сарадње: објављивање профила Конгресног бироа Србије и интервју о кључним елементима неопходним за успостављање и систематизацију тржишта корпорација

Сврха	Медиј	Датум	Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
оглашавање	SEE BTM	целе године	0	1	10
оглашавање	SEE Meeting Planners	целе године	0	1	3

	Guide				
оглашавање	Економист	15 сеп – 15 НОВ	43.000	2	3

3. Организација догађаја у земљи

Конгресни биро је оперативно организовао важне догађаје где је ТОС био главни организатор или суорганизатор:

3.1. „Први туристички форум“ - у периоду 13. – 16. маја, представници Конгресног бироа су оперативно реализовали догађај који је организовала Туристичка организација Србије, а подршка се односила на обезбеђивање хотелског смештаја, трансфера, промотивног материјала, вечера и едукативних сесија.

3.2. У периоду 19. – 26. септембра представници Конгресног бироа су активно реализовали догађај који су ТОС и Савет Европе организовали у Београду, у просторијама ТОС, а подршка се односила на обезбеђивање хотелског смештаја, кетеринга, трансфера, превоза, промотивног материјала, вечера.

3.3. ЕуроМонеу конференција - у периоду 18. – 20. октобра, представници Конгресног бироа су учествовали у реализацији екскурзија за делегате која се одржавала под покровитељством Министарства економије и регионалног развоја.

3.4. У периоду 20. – 22. октобра представници Конгресног бироа су оперативно реализовали догађај који су ТОС и Европска туристичка комисија организовали у Београду, а подршка се односила на обезбеђивање хотелског смештаја, кетеринга, трансфера, превоза, промотивног материјала, вечера.

4. Посебне презентације, конференције и радионице у земљи

Конгресни биро је реализовао презентације и предавања о својим активностима и активностима ТОС на радионицама и конференцијама:

4.1. Дан Туризма – изазови и трендови међународног тржишта – конференција одржана у Мастер центру за време трајања Сајма туризма – предавање на тему: Прилагођавање промотивног микса

4.2. Туристичка тражња и интернет промоција – у организацији USAID Мега пројекта - предавање на тему: Примери добре праксе промоције туризма

4.3. Презентација Програма асоцијација на Универзитету у Новом Саду – уз подршку ПМФ, Департмана за географију и туризам, конгресни биро је представио Програм асоцијација и улогу коју универзитет има у процесу кандидовања. Презентацији је присуствовало 20 професора као и партнери Конгресног бироа.

4.4. Презентација на тему Маркетинг и канали комуникације у склопу међународног семинара који су ТОС и Европска туристичка комисија организовали у Београду.

4.5. Јавни час на тему Одрживог и еко туризма у склопу сарадње са Јапанском међународном агенцијом за сарадњу, намењену стручној и широј јавности.

4.6. Презентација Програма асоцијација спортским савезима и удружењима – уз подршку Министарства омладине и спорта и Спортског савеза Србије, Конгресни биро је представио Програм асоцијација и улогу коју национални спортски савези имају у процесу истицања кандидатура за међународне скупове. Презентацији је присуствовало 120 секретара спортских савеза у Србији.

II Активности на међународном тржишту

Највећи део својих активности Конгресни биро усмерава ка међународном тржишту са циљем привлачења клијената да своје догађаје организују у Србији.

Сви контакти се, на основу унапред припремљеног упитника, прате кроз базу података што омогућава континуелно праћење односа са клијентима.

5. Учешће на сајмовима конгресног туризма

5.1. „Conventa“ – Љубљана, 21. – 22. јануар. Конгресни биро је самостално наступао на типском штанду од 6 квадрата, а током два дана је обављено 26 састанака са клијентима, од чега је половина из нашег региона.

Укупан број састанака на штанду: 26

5.2. „IMEX“ – Франкфурт, 24. – 28. мај. Конгресни биро Србије је обавио 56 појединачних састанака и 7 групних презентација дестинације са постојећим и потенцијалним међународним клијентима. На IMEX је учествовало још 10 партнера из индустрије и то један конгресни простор, три хотела и шест агенција за организацију конгресних и инсентив група. Укупан број појединачних реализованих састанака на штанду Србије је 187. На основу добрих односа са организаторима обезбеђено је 7 квадрата бесплатног простора за штанд на одличној локацији, тако да је величина штанда била 52 квадратна метра.

Укупан број састанака на штанду: 187

5.3. „BTC“ – Римини, 01. – 02. јул. Конгресни биро је самостално наступао на типском штанду од 6 квадрата, а током два дана је обављено 24 састанака са клијентима претежно из италијанских корпорација, али и са међународним клијентима из Европе и Америке.

Укупан број састанака на штанду: 24

5.4. „EIVTM“ – Барселона, 30. новембар – 02. децембар. Конгресни биро Србије је обавио 35 појединачних састанака и 5 групних презентација дестинације са постојећим и потенцијалним међународним клијентима. На EIVTM је учествовало још 10 партнера из индустрије и то један конгресни простор, два хотела, пет агенција за организацију конгресних и инсентив група и једна медијска кућа.

Штанд је на одличној локацији а величина штанда је била 40 квадратних метара.

Укупан број састанака на штанду: 145

Сајам	Место	Датум	Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
Conventa	Љубљана, Словенија	21 – 22 јануар	465.663	2	3
IMEX	Франкфурт, Немачка	25 – 28 мај	6.936.942	3	5
BTC	Римини,	01 – 02.	550.000	2	3

	Италија	јул			
EIVTM	Барселона, Шпанија	30 нов – 02. дец	6.000.000	3	5

6. Посебне презентације, конференције и радионице у иностранству из области конгресног туризма:

Конгресни биро је члан три значајне међународне асоцијације: International Congress and Convention Association (ICCA), Meeting Professionals International (MPI), Destination Marketing Association International (DMAI). Користи од чланства се огледају у приступу едукативним програмима и тренинзима, најновијој стручној литератури, као и приступу базама података међународних асоцијација.

6.1. „MPI ЕМЕС“ – Малага, 28. 02. – 02.03.

Конгресни биро је присуствовао на Европској годишњој скупштини Међународне асоцијације организатора догађаја, током које су одржани едукативни програми и састанци упознавања са представницима понуде и тражње у конгресној индустрији.

6.2. “Emerging and new destinations – challenges for establishing CVBs” – IMEX, Франкфурт, 26.05.

Едукативна сесија у току које су представници Конгресног бироа Србије били главни панелисти и говорници на тему стварања успешног конгресног бироа у новим дестинацијама. Идеја предавања је била да се шири јавност упозна за изазовима пословања конгресних бироа у транзиционим и земљама у развоју.

6.3. “ICCA Central European Chapter Meeting” – Праг, 09 – 10. 06.

Конгресни биро је присуствовао годишњем састанку централно европског дела ICCA, током којег су одржани бројни састанци на којима су разматрана питања, изазови и проблеми са којима се сусрећу представници овог дела ICCA.

6.4. “Tourism Planning/Promotion considering Natural Environment Conservation for South East European Countries” - Јапан 9. август – 4. септембар

Представник Конгресног биро је провео 27 дана у Јапану на обуци на тему планирања и промоције еко и одрживог туризма и његовог утицаја на очување природне средине у региону југоисточне Европе. Низ предавања и сесија високог едукативног карактера, реализовани у сарадњи са професорима и професионалцима из Јапана, омогућили су увуд у принципе и критичне факторе успеха еко и одрживе туристичке дестинације. Трошкове је покрила Јапанска агенција за међународну сарадњу ЈИСА.

6.5. “ICCA World Congress” – Хајдерабад, Индија, 20 – 28.10

Конгресни биро је присуствовао на Светском конгресу Међународне конгресне асоцијације ICCA, током које су одржани бројни едукативни програми и састанци упознавања са представницима понуде и тражње у конгресној индустрији. Током конгреса одржана је и пословна размена где су представници Конгресног бироа размењивали критичне информације око подношења кандидатуре и организације међународних конгреса.

Сврха	Назив	Место	Датум	Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
Конгрес	MPI ЕМЕС	Малага, Шпанија	28. фе 6 – 02	240.600	2	3

			март			
Едукативна презентација	Emerging and new destinations	Франкфурт, Немачка	26. мај	0	2	1
Састанак	ICCA CEC Meeting	Праг, Чешка	9 – 10 јун	83.500	1	3
Едукативна обука и тренинг	Tourism Planning/Promotion	Јапан	9. avg. – 4. септ.	100.000	1	25
Конгрес	ICCA World Congress	Хајдерабад, Индија	21 – 28 окт	585.332	2	7

6.6. Посебне презентације у иностранству од стране домаћих асоцијација уз подршку конгресног бироа у процесу подношења кандидатура

Сврха	Циљ	Место	Датум	Укупно утрошено
Презентација дестинације	Кандидатура за конгрес ЕСРМ	Гранада, Шпанија	25-28.мај	0
Презентација дестинације	Кандидатура за конгрес СHER	Осло, Норвешка	10–12. јун	113.572
Презентација дестинације	Кандидатура за конгрес ЕСР	Краков, Пољска	31.авг-3.септ	0
Презентација дестинације	Кандидатура за конгрес EuroWACS	Исбрук, Аустрија	11–14. септ.	53.673
Презентација дестинације	Кандидатура за конгрес EVRS	Севиља, Шпанија	25-28. септ	62.520
Презентација дестинације	Кандидатура за симпозијум Апимондије	Љубљана, Словенија	29-30. септ.	23.510

7. Организовање студијских путовања за организаторе конгреса, пословних и инсентив путовања

7.1. У периоду 22. – 24. јануара је организована студијска посета за организаторе конгреса, пословних и инсентив путовања који су учествовали на сајму Conventa. Сврха туре је била упознавање са могућностима Србије намењена потенцијалним клијентима из Немачке, Италије, Велике Британије, Француске и Словеније. Студијску посету чинили су представници међународних клијената из следећих земаља: Италија, Португал, Лондон, Турска, Немачка, Француска. Осим обиласка структурних капацитета, представљени су и делови туристичких атракција Београда, а организована је и радионица где су по принципу „брзих састанака“ агенције из Србије имале прилику да презентују своје програме.

7.2. У периоду 17. – 20. марта је организована студијска посета за представника DMC Connection, једну од водећих компанија за организацију инсентив и корпоративних група у Немачкој и Белгији. Током тродневне посете акценат је стављен на Београд, Дунав и археолошке локалитете и на природне резервате.

7.3. У периоду 27. – 29. марта је организована студијска посета за Европску асоцијацију аналитичке хемије, ради упознавања са капацитетима Београда за организацију Евроанализа конгреса који ће следеће године окупити око 800 делегата (EuroAnalysis2011). Инспекцији

дестинације су присуствовали председник асоцијације, генерални секретар, координатор конгреса, претходни председник и три члана борда асоцијације.

7.4. У периоду 15. – 16. априла је организована студијска посета за Европску асоцијацију патолога и CPO Hanser (European Society of Pathology & CPO Hanser), глобалног агента који је организатор овог конгреса, који окупља 1.700 делегата из читаве Европе. Инспекцији дестинације су присуствовали генерални секретар асоцијације, координатор конгреса, претходни председник и два члана борда. Након иницијалне посете, у новембру је организован и финалан обилазак дестинације за председника асоцијације и директора организатора конгреса.

7.5. У периоду 4. – 5. маја је организована студијска посета за World of Events и Jonson&Jonson корпорацију ради упознавања са капацитетима Београда за организацију АИДС конгреса који ће следеће године окупити око 3.500 делегата. Посети су присуствовали директор догађаја Jonson&Jonson и представник World of Events агенције.

7.6 У периоду 5.-7. новембра је поново организована студијска посета за Европску асоцијацију патолога и CPO Hanser, на којој су присуствовали председник асоцијације Michael Wells и директорка агенције Inge Hanser. Након ове посете је Београд коначно добио позитиван извештај и очекује се одлука о добијању скупа.

Сврха	Клијент	Место	Датум	Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
Студијско путовање	међународне агенције	Београд	22 – 24 јануар	178.062	3	3
Студијско путовање	DMC Connection	Србија	17 – 20 март	9.870	2	4
Инспекција дестинације	EuroAnalysis2011	Београд	27. – 29. март	36.000	2	3
Инспекција дестинације	European Society of Pathology & CPO Hanser	Београд	15. – 16. април	39.554	2	2
Инспекција дестинације	World of Events и Jonson&Jonson	Београд	04. – 05. мај	6.632	2	1
Инспекција дестинације	European Society of Pathology & CPO Hanser	Београд	05 – 07 новембар	62.870	2	3

8. Сарадња са међународним медијима:

8.1. „СІМ -Conference and Incentive Magazin“ - издаје се у Немачкој, а намењено је европском тржишту, са фокусом на корпоративне клијенте и асоцијације.

Опис сарадње: реклама у три везана издања СІМ: 1, 2 и 3/10 на првој страни која долази до преко 40.000 потенцијалних клијената.“After show” чланак у СІМ 4/10 којим ће се Конгресни биро представити више од 40.000 потенцијалних клијената; Лого у позивним писмима и електронским вестима које су послате на 8.000 адреса потенцијалних клијената; Лого на сајту на страници електронске регистрације за улазак на догађај који је био уочљив за преко 2.500 клијената; Видео промоција Конгресног бироа кроз емитовање логоа на екранима

видљив пред 2.000 потенцијалних клијената на догађају; IMEX CIM Clubbing дестинација спонзор догађаја на дан 26.05.2010.

8.2. „Kongres Magasine“ - сарадња са Конгрес магазином из Словеније која обухвата банер на сајту и у електронским издањима часописа.

8.3. „Kongres Magasine“ - сарадња са Конгрес магазином из Словеније која обухвата континуелно објављивање вести о дестинацији у штампаним и електронским издањима часописа.

8.4. „Ediman” - сарадња са магазином EDIMAN из Италије која обухвата чланак о дестинацији у годишњем инцентив каталогу и који је намењен италијанском корпоративном тржишту.

8.5 „Ediman” - сарадња са магазином EDIMAN из Италије која обухвата чланак о дестинацији инцентив магазину намењеном италијанским корпоративним и инцентив агенцијама. Укупан је тираж од 10.000 а изашао је пред најважнији сајам IMEX.

8.6. Bedouk WMPG - бесплатно појављивање у годишњем директоријуму на две стране

8.7. ICCA директоријум - бесплатно објављивање профила дестинације

8.8. IMEX daily – бесплатан чланак у дневном издању током сајма у Франкфурту

Сврха	Медиј	Датум	Укупно утрошено	Број ангажованих радника	Број радних дана
оглашавање	CIM	01. 04 – 01.10	500.000	1	3
оглашавање	Kongres - банер	01.12 – 01.02	50.000	1	3
оглашавање	Kongres - банер	01.04 – 01.07	51.130	1	3
оглашавање	Kongres - вести	Цела година	0	1	10
оглашавање	Ediman Incentivare	фебруар	0	1	4
оглашавање	Ediman Инцентив водич	Цела година	0	1	8
оглашавање	Bedouk WMPG	Цела година	0	1	3
оглашавање	ICCA Dir.	Цела година	0	1	3
оглашавање	IMEX daily	25 – 27. мај	0	1	3

9. Информисање и односи с јавношћу

9.1. Ажурирање интернет презентације Конгресног бироа

Интернет сајт Конгресног бироа свеобухватно представља Србију као дестинацију за пословне туристе и организаторе пословних путовања, издваја најзначајније дестинације, капацитете и програме и сада улази у другу годину успешног функционисања. Сајт је

интерактиван и даје могућност комуникације са партнерима из домаће конгресне индустрије који самостално уређују своје странице, учествују у форуму, комуницирају са представницима бироа преко отворене skype и chat линије. Сајт се свакодневно ажурира.

9.2. Креирање и ажурирање профила Конгресног бироа на социјалним мрежама
Конгресни биро Србије је поставио свој профил на страницама социјалних мрежа, чиме је омогућен још један начин комуникације са клијентима и партнерима.

9.3. Одржавање и ажурирање базе података

База података служи за праћење комуникације са клијентима. На једном месту су смештени сви неопходни подаци. Софтвер базе података се хостује на серверу у Немачкој, а трошкови зависе од броја регистрованих корисника базе у Конгресном бироу. Хостовање у Немачкој омогућава несметано функционисање базе и приступ из било ког дела света.

Сврха	Укупно утрошено	Број ангажованих лица	Број радних дана
Интернет презентација	0	2	Свакодневно
Социјалне мреже	0	2	Свакодневно
База података	93.600	2	Свакодневно

10. Сарадња са органима и организацијама на домаћем и међународном тржишту

10.1. Своје основне функције конгресни биро остварује кроз чланства у међународним организацијама International Congress and Conference Association ICCA, Meeting Professionals International MPI, Destination Marketing Association International DMAI. Кроз наведена чланства омогућен је приступ квалитативним базама података, едукацијама са међународно признатим сертификатима и контактима колега и потенцијалним клијентата из читавог света.

Сврха	Асоцијација	Укупно утрошено	Број ангажованих радника
Чланство	ICCA	268.500	3
Чланство	MPI	10.500	3
Чланство	DMAI	30.000	3

10.2. Дан асоцијација - Програм амбасадора

Конгресни биро Србије је 20. маја у ректорату Београдског универзитета организовао Дан асоцијација, чиме је званично отпочео Програм асоцијација. На догађају је присуствовало око 30 професора, доктора и угледних пословних људи који су активни у међународним асоцијацијама и који имају угледа да поднесу кандидатуру за одржавање међународних скупова у нашој земљи. Реч је о првом сусрету и програму овакве врсте код нас, а циљ је да се домаће научне и стручне асоцијације анимирају да кандидују Србију за организацију међународних конгреса.

10.3. Конгресни биро Србије сарађује са асоцијацијама у циљу подношења кандидатура за организацију међународних скупова у Србији. У вези са тим, започета је сарадња са следећим асоцијацијама:

- Међународни конзорцијум за истраживање у високом образовању (The Consortium for Higher Education Research - CHER) у процесу кандидовања за Европску конференцију CHER за 2012. – 250 делегата - добијено

- Међународна федерација пчеларских асоцијација (International Federation of Beekeepers Associations – IFBA/Apiomondia) у процесу кандидовања за Европску конференцију IFBA за 2013. – 2.000 делегата и Светску конференцију IFBA за 2017. – 3.000 делегата
- Светска асоцијација куварских друштава (World Association of Cooks Societies - WACS) у процесу кандидовања за Европски конгрес WACS за 2012. годину – 800 делегата
- Светска асоцијација куварских друштава (World Association of Culinary Society)- у процесу кандидовања за Европску конференцију 2011 – 150 делегата
- Европско друштво за патологију (European Society of Patology – ESP) у процесу кандидовања за Европски конгрес ESP за 2014. годину – 1.700 делегата
- Европска асоцијација за перинаталну медицину (The European Association for Perinatal Medicine - EAPM) - у процесу кандидовања за Европску конференцију 2016 – 2.000 делегата
- Светска федерација асоцијација туристичких водича (The World Federation of Tourist Guide Associations - WFTGA) у процесу кандидовања за Међународну конференцију WFTGA за 2013. годину – 300 делегата
- Интеркултур – Светско удружење хорова (The World Choir Association) - у процесу кандидовања за Интернационални конгрес – 1.000 делегата, за Европски конгрес – 3.000 делегата, за Светски конгрес – 7.000 делегата
- Европска асоцијација за међународно образовање (European Association of International Education – EAIE) - преузета спецификација за кандидатуру – 800 делегата
- Европска школа хематологије (European School of Hematology – ESH) - преузета спецификација за кандидатуру – 1.000 делегата
- Међународна комора младих (Junior Chamber International - JCI) у процесу кандидовања за Европску конференцију JCI за 2013. годину – 2.500 делегата
- Европска научна фондација (European Science Foundation – ESF) – преузета спецификација за кандидатуру за већи број догађаја – по 200 делегата
- Међународна федерација пејзажних архитеката (International Federation of Landscape Architects – IFLA) - преузета спецификација за кандидатуру – 500 делегата
- Европска витреоретинална асоцијација (European VitroRenital Association) - у процесу кандидовања за Европски конгрес EVRS за 2012. годину – 600 делегата
- Европско керамичко друштво (European Ceramics Society - ECS) - преузета спецификација за кандидатуру – 600 делегата
- Федерација европских биохемијских друштава (Federation of the European Biochemical Societies – FEBS) - преузета спецификација за кандидатуру – 2.000 делегата
- Европска асоцијација за педијатријску кардиологију (Association for European Paediatric Cardiology - АЕПЦ) - преузета спецификација за кандидатуру – 1.000 делегата
- Међународно удружење електродистрибуције (International Electricity Distribution Community - CIREN) - преузета спецификација за кандидатуру – 1.000 делегата
- Међународна федерација клиничке неуро психологије (International Federation of Clinical Neurophysiology - IFCN) - преузета спецификација за кандидатуру – 2.000 делегата
- Европско удружење школа за јавно здравље (Association of Schools of Public Health – EURHA) - преузета спецификација за кандидатуру – 600 делегата
- Европско удружење агроекономиста (European Association of Agricultural Economists - EAAE) - преузета спецификација за кандидатуру – 800 делегата
- Европско удружење бихевиоралних терапеута (European Association for Behavioural and Cognitive Therapies - EABCT) - преузета спецификација за кандидатуру – 800 делегата

- Европско удружење кристалографа (European Crystallographic Association - ECA.) - преузета спецификација за кандидатуру – 900 делегата
- Европско удружење операционих истраживача (Association of European Operational Research Societies) - преузета спецификација за кандидатуру – 1000 делегата
- Европско удружење лутрија (European Lotteries and Toto Association) - преузета спецификација за кандидатуру – 500 делегата
- Европско удружење студија енглеског језика (European Society for the Study of English) – преузета спецификација за кандидатуру - 500 делегата
- Међународно удружење семенара (International Seed Federation) – преузета спецификација за кандидатуру -1500 делегата
- Европско астрономско удружење (European Astronomy Society) – преузета спецификација за кандидатуру - 500 делегата
- Европско удружење трансплатације кичмене мождине (European Group for Blood and Marrow Transplantation) - преузета спецификација за кандидатуру - 3500 делегата

10.4. Како би утврдио потенцијалне скупове за које Србија треба да се кандидује у наредном периоду, Конгресни биро Србије обавља истраживање значајног броја међународних асоцијација, које имају локалну асоцијацију чланицу и/или појединачног члана из Србије. На основу кључних параметара (број делегата, сезоналност, струка, ротација ...) утврђена листа од 50 приоритетних и још 100 скупова високог приоритета се свакодневно допуњава новим информацијама.

11. Координација активности локалних туристичких организација и подршка програмима локалних туристичких организација и представницима МІСЕ понуде у организовању конгреса и догађаја.

Конгресни биро Србије је у оквиру ове активности пружао подршку и у процесу истицања кандидатура или организације конгреса за читав низ међународних скупова.

11.1. Конгрес аналитичке хемије - EuroAnalysis2011

Инспекција дестинација где су присуствовали председник асоцијације, генерални секретар, координатор конгреса, претходни председник и три члана борда асоцијације.

11.2. Европски конгрес патолога – Congress of the European Society of Pathology Инспекције дестинације где су присуствовали генерални секретар асоцијације, координатор конгреса, претходни председник и два члана борда.

11.3. Европски СИДА конгрес – AIDS Conferecne

Инспекција дестинације. Посети су присуствовали директор догађаја и представник агенције.

11.4. Европску конференцију високог образовања - CHER 2012

Покривени трошкови пута и смештаја домаће организације неопходне за презентацију Србије и Београда као потенцијалног домаћина конгреса 2012. године

11.6. Еропски конгрес одржавања техничких система се 2012. године одржава у Србији, у Београду – за потребе презентовања дестинације омогућена је подршка локалној асоцијацији кроз уступање промотивног материјала о Србији

11.7. Панорама спортова – у организацији Алфа банке у великим градовима у Србији одржавао се фестивал спорта који је имао и едукативни карактер - омогућена је подршка кроз уступање промотивног материјала о Србији

- 11.8. Међународна конференција о геонаслеђу и геотуризму - омогућена је подршка кроз уступање промотивног материјала о Србији
- 11.9. Међународни конгрес геофизичара у Барселони - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији
- 11.10. Међународни конгрес анестезиолога у Хелсинкију - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији
- 11.11. Међународни конгрес перинаталне медицине у Гранади - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији
- 11.12. Међународни конгрес хотелијера и ресторатера у Београду - презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији
- 11.13. Међународни МЕНСА конгрес у Русији - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији
- 11.14. Међународни конгрес Европске организације за безбедост и сарадњу који се у 2011 одржава у Београду - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса у Ослу кроз уступање промотивног материјала о Србији
- 11.15. Интернационални симпозијум удружења неурокардиолога - презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне госте и предаваче
- 11.16. Међународно окупљање међународних синфонијских оркестара МИО 2012 - презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији
- 11.17. Прва конференција српске медицинске дијаспоре - презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне госте и предаваче
- 11.18. Конгрес заштите животне средине у енергетици, рударству и пратећој индустрији са међународним учешћем - презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне госте и предаваче
- 11.19. Четврти регионални конгрес студената геотехнолошких факултета - Georeks 2010 - Врњачка бања; подршка кроз уступање промотивног материјала о Србији
- 11.20. Међународно првенство авио моделара – подршка реализацији тура разгледања Београда кроз обезбеђивање контаката и координације са туристичким водичима
- 11.21. Конгрес оториноларинголога Србије - презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне госте и предаваче

11.22. Међународна конференција о туризму ЕИАТ - подршка реализацији конференције кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне госте и предаваче, те подршка кроз покривање трошкова смештаја за главне предаваче

11.23. Први шумарски конгрес Србије - подршка реализацији конференције кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне госте и предаваче, те подршка кроз процес одабира агенције за професионалну организацију конгреса

11.24. Међународни конгрес медицинских сестара региона - подршка реализацији конференције кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне госте и предаваче, те подршка кроз процес одабира хотела за смештај учесника и организацију

11.25. Међународна конференција удружења за заштиту животне средине и истраживања источне и централне Европе (Network of Spatial Research and Planning Institutes in Central and Eastern Europe) под називом "Territorial cohesion in Central and South-Eastern Europe – Challenges ahead for strategic planning and urban-regional governance" - подршка реализацији конференције кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за госте и предаваче

11.26. Међународна конференција Антика и савремени свет, религија и култура - подршка реализацији конференције кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне госте и предаваче

11.27. Међународна министарска конференција „Борба против организованог криминала“ - подршка реализацији конференције кроз уступање промотивног материјала о Србији

11.28. Међународни конгрес истраживача у геофизици - презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији

11.29. Конгрес фармацеута Србије са међународним учешћем - подршка реализацији конференције кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне госте и предаваче

11.30. Регионални МЕНСА конгрес у Русији - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији

11.40. Међународна Хумблтова и САНУ конференција - подршка реализацији конференције кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне госте и предаваче

11.41. Међународни конгрес максиофациалних хирурга - подршка реализацији конференције кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне госте и предаваче

11.42. Међународни конгрес болести дијабетеса и кардиоваскуларног система - подршка реализацији конференције кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне госте и предаваче

11.43. Међународни конгрес цивилног ваздухопловства (Annual ECAA Joint Committee Meeting) подршка реализацији конференције кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне госте и предаваче

12. Издавачка делатност

Конгресни биро Србије, у сарадњи са Пројектом за развој конкурентности USAID, припрема израду конгресног каталога "Meeting Planners Guide Serbia". Припрема концепта и процес избора дизајнера је обављен у априлу и мају месецу. Током новембра и децембра месеца су у процесу израде текстова за пет дестинација које ће да буду обухваћене овим каталогом.

13. Едукација

У сарадњи са Пројектом за развој конкурентности USAID, Конгресни биро Србије је током маја и јуна месеца организовао програме едукације за представнике конгресне и инсентив индустрије. Тренинг семинаре је држао међународни консултант Gary Grimmer, а теме семинара одговарају међународно признатим стандардима који омогућавају полазаницима да стекну СМР дипломе (Certificate Meeting Professional). Тренинг је организован током два дана и окупио је 50 партнера из индустрије. По први пут у овом делу Европе је организован овакав тип едукације за представнике конгресне индустрије.

XI Нормативна активност

У 2010. години, Управни одбор је донео:

- Правилник о листи категорија регистратурског материјала;
- Пречишћен текст Статута Туристичке организације Србије.

XII Зараде и накнаде

Нето плата директора је 144.441 динара.

Накнада за председнике Управног и Надзорног одбора износила је 41.173 динара.

Накнада за чланове Управног и Надзорног одбора износила је 34.311 динара.

Један члан Управног одбора не прима накнаду.

Просечна нето плата запослених у ТОС-у, у 2010. години, износила је 52.775,00 динара.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Зечевић Бојан